Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $6.50 Metams
Užsieniuose $8.00
Brooklyne $7.00
Kopija 5c

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ-LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States.
427 Lorimer Street, Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-3878

No. 282 LAISVĖS ANTRAŠAS: 427 LORIMER STREET Telephone: STagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Antradienis, Gruodžio-Dec. 4, 1945 Pavienio Numerio Kaina 5c. Metai XXXV. Dienraščio XXVII.

KRISLAI

"Išvietintieji."
Jugoslavija Respublika.
Kaip Bus Su Kitais Kraštais?
"Dievas Danguje — Karalius Žemėje..."

Rašo R. MIZARA

Am. Liet. Tarybos sušauktame "visuotiname kongrese" Chicagoje buvo brutališkai užpulta ir sumušta Julė Skeberdytė. Užpuolė ją lietuviški kryžiokai, kurie sakosi kovoją dėl "Lietuvos išlaisvinimo."

Dabar jau aišku, dėl kokios laisvės Lietuvai jie kovoja, — dėl smetoninės, dėl fašistinės "laisvės," kurioje būtų liaudžiai užčiaupta burna, kaip buvo prie Smetonos; kurioje tik liaudies priešai galėtų daryti, ką jie nori.

Julė Skeberdytė jų "kongrese" buvo Vilnies korespondente.

Mūsų nuoširdi užuojauta lietuviškų kryžiokų užpultai Skeberdytei!

Šia proga noriu, štai ką pasakyti: Antrajame Demokratinių Amerikos Lietuvių Kongrese buvo atsilankę visokių pakraipų žmonių, ir kiekvienas jų galėjo sėdėti Suvažiavime, rašyti, ką jis nori, ir niekas jam nieko nesakė.

Matot, koks skirtumas tarp demokratinių lietuvių Suvažiavimo ir jų "visuotino" kongreso!

★ ★ ★

Pateko į mano rankas keletas kopijų lietuviškų pabėgėlių Vokietijoje leidžiamų laikraštukų. Kol kas jie leidžiami griežtoje amerikiečių cenzūroje: kiekvienas straipsnelis turi būti išverstas į anglų kalbą cenzoriui patikrinti.

Dėl to laikraštukuose tiesioginiai neburnojama prieš Tarybų Lietuvą neigi prieš rusų tautą. Tai paliekama skaitytojui įžiūrėti "tarp eilučių."

★ ★ ★

Pabėgėliai save vadina "išvietintais" žmonėmis, kaip anglai sako, **"displaced persons."**

Bet dauguma pabėgėlių nebuvo niekeno "išvietinti": jie patys savanoriškai pabėgo Vokietijon, bijodami atsakyti prieš lietuvių tautą dėl savo kriminalysčių, atliktų tuomet, kai Hitleris buvo okupavęs Lietuvą.

Tūli Amerikos laikraščiai ("Darbininkas" ir kt.) pabėgėlius vadina "tremtiniais"; pabėgėliai save vadinasi "išvietintaisiais," na, o lietuvių tauta juos vadina tikruoju vardu — pabėgėliais naciais arba pro-naciais.

★ ★ ★

Jugoslavija paskelbta respublika. Jugoslavija — Balkanų širdis. Todėl, ką padadarė Jugoslavijos tautos, giliai atsilieps ir į kitus Balkanų kraštus.

Bulgarijon monarchija tikrai nebegrįš. Vengrija taipgi, atrodo, liks respublika.

Rumunijos liaudis greičiau links prie respublikos, negu prie monarchijos.

Mažytėje Albanijoje žmonės jau seniai pasmerkė monarchiją, reikalaudami respublikos.

Abejotinoj padėtyj liekasi Graikija. Bet argi ten Anglijos darbiečių valdžia drįs grąžinti monarchą prieš tautos valią? Jeigu ji tai ir darys, tai, rodosi, ne tuojau.

Vadinasi, Europoje monarchijoms atėjo "sūdna diena."

Beje, anglai su Belgijos klerikalais, menama, sieksis grąžinti susikompromitavusią monarchiją į tą šalį.

Italijoj plečiasi liaudies judėjimas prieš monarchiją. Jei italų tautai bus leista laisvai išsispręsti savo ateities klausimą, tai nebeliks karališko sosto ir ten.

Suėmus viską, šiuo metu Europos sausžemyj tik Hollandijoj ir Danijoj monarchi-

(Tąsa 5-me pusl.)

Goeringas Suplanavo Vokietijos Seimo Rūmo Sudeginimą

Naciai 1933 m. Sudegino Seimo Rūma ir Primetė Tą Žygį Raudoniesiems, kad Galėtų Užgrobt Šalies Valdžią

Nurnberg, Vokietija. — Talkininkų atstovai, vedantieji bylą prieš nacius karinius kriminalistus, turi prisiektus liudijimus, kad Hermannas Goeringas, Hitlerio ministeris, pats išdirbo planą, pagal kurį buvo sudegintas Reichstagas, Vokietijos seimo rūmas, Berlyne, 1933 m. vasario 27 d.

Goeringui įsakius, Reichstagą padegė Marinus van der Lubbe, pusgalvis ateivis iš Holandijos.

Naciai padarė tą provokator. sąmokslą, kad galėtų sukelti lermą, būk komunistai sudeginę Reichstagą; kad, prisidengus riksmais prieš raudonųjų pavoju, galima būtų hitlerininkams užgrobti visą Vokietijos valdžią.

Naciai buvo suruošę Leipzige teismą prieš komunistų vadą Dimitrovą ir kitus raudonuosius. Sąmokslas buvo toks aiškus, jog net hitlerinis teismas turėjo paleisti Dimitrovą ir kitus komunistus. Marinus van der Lubbe, tiesioginis Goeringo įrankis, prisipažino kaltas, buvo nusmerktas mirti ir nukirsta jam galva.

Viskas Iš Anksto Prirengta

Goeringas, tuometin. seimo - Reichstago pirmininkas, belaukdamas gaisro, iš anksto sudarė sąrašą šimtų komunistų, socialistų, katalikų, demokratų, seimo atstovų, rašytojų ir demokratinių politikų, kurie turės būti areštuoti, kai tik Reichstago rūmas taps padegtas. Sykiu Goeringas pagamino įsakymą, kurį tada prez. Hindenburgas turės pasirašyti. Tas įsakymas davė teisę naciams perimti visą valdžios galią į

(Tąsa 5-me pusl.)

LIETUVIŠKŲ KRYŽIOKŲ SUVAŽIAVIME SUMUŠTA VILNIES REPORTERĖ

Chuliganiškas Užpuolimas ant Julės Skeberdytės; Ji Nutrenkta Laiptais Žemyn

FAŠIZMAS PRAKTIKOJ.

Chicagos Congress viešbut., prasidėjus sesijai Amerikos lietuvių tarybos sušaukto suvažiavimo, programos komiteto narys užpuolė Vilnies reporterę Julę Skeberdytę, išvilko ją iš svetainės ir nustūmė dviejais laiptais žemyn. Mergina smarkiai apdaužyta ir pritrenkta.

Tai buvo lapkričio 30 d.

Reikia pastebėti, kad jinai buvo suvažiavime ir pirmą dieną, bet niekas jos nekliudė. Antrą dieną, sakoma, griuvusios Smetonos valdžios konsulas Daužvardis parodęs ją tam programos komisijos nariui ir šis ją užpuolė.

Viešbučio manadžeris labai pasipiktino ir net grumojo išvaryt juos laukan, jei jie užpuldinės žmones.

Atvyko policija. Užpuolikas, tačiaus, kur tai pasislėpė. Jo nerasta. Užpultajai patarta tuojau išimti warrantą tam užpuolikui suimti.

Mergina, smarkiai pritrenkta ir apmušta, pagalios, turėjo šauktis daktaro

(Tąsa 5-me pusl.)

Antanas Bimba Jau Tarybų Lietuvoje

Bimba Kalbėjosi su Lietuvos Prezidentu J. Paleckiu; Lietuvos Vyriausybė Dėkinga Amerikos Lietuviams už Pagalbą

Praeitą pirmadienį Lietuvai Pagalbos Teikimo Komitetas gavo iš Tarybų Lietuvos kablegramą. Ją prisiuntė Elta, Lietuvos žinių agentūra, kuriai A. Bimba šitokį pareiškimą padarė:

"Kalbėjausi su Justu Paleckiu ir Mečiu Gedvilu (Tarybų Lietuvos prezidentu ir permjeru. — Red.). Abu jiedu, vyriausybės vardu, išreiškė nuoširdžią padėką už pagalbą, kurią teikiame mes, Amerikos lietuviai, Lietuvos liaudžiai. Jie pasakojo man apie baisų krašto sunaikinimą, atliktą vokiečių, taipgi apie didžiulius uždavinius ryšium su krašto atstatymu.

"Abu džiaugiasi, kad Lietuvai Pagalbos Teikimo Komitetas prisiuntė Tarybų Lietuvon savo atstovą pasitarti dėl tolimesnės pagalbos, kurią Amerikos lietuviai žada teikti savo tėvų kraštui.

"Patyriau, jog keletas paskutinių mūsų (Lietuvai Pagalbos Teikimo Komiteto) siuntinių dar nepasiekė Lietuvos. Tačiau pilnai patyriau ir tai, kad Lietuvos žmonės gavo iš Russian War Relief daug daugiau pagalbos, negu mūsų Komitetas surinko ir pasiuntė."

Laisvės Redakcijos Pastaba. — Vadinasi, Antanas Bimba laimingai pasiekė Tarybų Lietuvą! Visas fašistų pliovones, būk jis Švedijoj buvęs areštuotas, margis nusinešė ant uodegos.

Už mėnesio-kito Ant. Bimba sugrįš ir smulkmeniškai praneš apie būklę karo nuteriotoj Lietuvoj. O šiuo metu kiekvienas ir kiekviena privalome daugiau darbuotis karo išvargintų Lietuvos žmonių naudai.

DAUG AUTO. DARBININKŲ NEDIRBA G. MOTORS DALIŲ

Detroit. — Desėtkai tūkstančių streikuojančių General Motors auto. darbininkų protestuoja, kad CIO unijos vadai leido General Motors fabrikuose dirbti automobilių dalis, girdi, ne pačiai General Motors korporacijai, bet kitom automobilių kompanijom.

Uijos vadai neliepia niekam eit dirbti. Pranešama, jog dabar jie tariasi su nepatenkintais streikieriais, kaip iš to nesmagumo išeiti.

Jūrininkų streikas pirmadienį vien New Yorke sustabdė 120 prekinių laivų.

BRAZILIJOS RINKIMUOSE DALYVAVO 7,600,000

Rio de Janeiro.— Sekmadienį įvyko pirmutiniai Brazilijos prezidento rinkimai per 15 paskutinių metų. Balsavimuose dalyvavo koki 7,600,000 piliečių. Bet iki rinkimų pasėkos bus suskaičiuotos, tai praeisią gal 10 dienų.

Į prezidentus kandidatavo keturi: Gen. Enrico Gaspar Dutra, buvusio prezidento Getulio Vargaso žmogus; gen. Eduardo Gomes nuo vadinamos Tautinės Demokratin. Sąjungos; Yeddo Fiuza, komunistas, ir Romin Tellez, žemės savininkų kandidatas.

Jankiai Ore be Amerikos Ženklų Turi Kariaut už Chiangą

New Yorko dienraštis PM praeitą sekmadienį įtalpino kelis laiškus nuo Amerikos marininkų-lakūnų iš Chinijos. Vienas laiškas skundžiasi:

"Mums įsakyta užteplioti amerikinius ženklus ant lėktuvų, kuriais mes siunčiami padėt Chinijos tautininkam (Chiang Kai-shekui kovoj prieš komunistus). Kai kurie amerikonai atsisakė skristi lėktuvais be amerikinių ženklų; tada jiems buvo pagrumota karo teismu."

Francijos Seimas Suvalstybino Didžiuosius Bankus

Paryžius. — Steigiamasis Francijos seimas gruodžio 2 d nutarė 521 balsu prieš 35 perimti į valstybės nuosavybę Francijos Banką, Credit Lyonaise ir tris kitus didžiuosius bankus. Šie penki bankai kontroliuodavo 80 nuošimčių visų kreditų-paskolų. Vokiečiam užėmus Franciją, didieji bankai begėdiškai bendradarbiavo su naciais.

Kalbėdamas už bankų suvalstybinimą, Edouard Herriot, buvęs Francijos premjeras, priminė, jog praeityje bankai turėjo daugiau galios valdžioj, negu piliečių balsai.

Dar trys stambūs bankai lieka privačiose rankose.

Chinijos tautininkai pasiekė Tahushaną, 65 mylios nuo Mukdeno, Mandžurijoj.

VISOMS ALDLD KUOPOMS

Draugai!

Balsavimai Centro Komiteto narių turi būti atlikta iki 15 d. gruodžio ir blankos sugrąžintos iki 20 dienai gruodžio, 1945 m. Jeigu dar kuri kuopa nenubalsavo, tai tuojau tą padarykite, o sekretoriai grąžinkite blanką, nes prieš naujus metus reikia žinoti pasekmes.

Knygos **"Bernardo Gavelio Klaida"** centre yra stoka. Viena, iš spaustuvės gavome apie 200 knygų mažiau, kaip buvo užsakyta. Kita, gavome apie 500 naujų narių, imančių knygas. Todėl, prašome narius pasidalinti tomis knygomis, kurias kuopa turi. Jeigu kurioj kuopoj yra viena kita atliekama knyga, tai labai prašome prisiųsti į centrą.

D. M. Šolomskas,
ALDLD CK Sekretor.

Pravda Peikia Siūlymą Aprėžt Didžių Jungt. Tautų Balsą

Maskva. — Sovietų Komunistų Partijos laikraštis Pravda rašo prieš tuos Anglijos ir Amerikos politikų sumanymus, kurie perša pamatiniai pakeisti Jungt. Tautų Organizacijos čarterio svarbųjį punktą. Tas punktas sako, jog bet kuri iš penkių didžiųjų Jungtinių Tautų (Amerika, Sovietų Sąjunga, Anglija, Francija bei Chinija) gali vetuot-atmest siūlymą pavartot jėgą prieš įtariamus taikos ardytojus. Pravda pabrėžia, jog vienbalsis jų tarimas ir sutartinė būtinai reikalinga taikai palaikyti.

Pravda tap pat peikia einančius iš Londono ir Washingtono sumanymus įkurti "pasaulinę visų kraštų bendrą valdžią." Tie sumanymai siekia suardyt Jungtinių Tautų čarterio pamatą, kuris yra didžiųjų valstybių vienybė.

Chinų Komunistai Galį Kovot kad ir Dešimtį Metų

Yenan, Chinija., — Chinų komunistų armijos štabo galva gen. Yeh Chien-Ying pareiškė, jog komunistai galėtų bent 10 metų atsilaikyti kovoj su vidurinės Chinijos valdovo Chiang Kai-sheko tautininkais, jeigu komunistai sutraukytų visus ryšius su Chiang Kai-sheku ir be ceremonijų kariautų prieš jį.

Scranton, Pa. -- Mirė D. Praleika

Pirmadienio rytą pranešė telefonu iš Scrantono, jog mirė D. Praleika, Laisvės skaitytojas ir korespondentas.

Schenectady, N. Y.--Mirė Povilas Ramonas

Gruodžio 1 d. mirė Povilas Ramonas. Laidotuvės įvyks gruodžio 4 d., 2 val. dieną, iš Guswald Koplyčios, 1867 State Street.

Šią žinią telegrama pranešė A. J. Gudzin.

NUŠAUTAS IRANO GUBERNATORIUS AZERBAIDŽANE, SUIMTI VALDININKAI

Maskva Sako, Irano Valdininkai Daro Provokacijas, Jieško Priekabių, o Sovietai Nesikiša į Azerbaidžano Sukilimą

Teheran. — Nežinia kas nušovė Maraghen srities gubernatorių Tabrize, iraniško Azerbaidžano sostinėje, ir sužeidė du jo palydovus. Irano valdininkai skelbia, kad demokratiniai Azerbaidžano sukilėliai nužudę iranietį gubernatorių. — Azerbaidžanas yra šiaurinė Irano provincija.

Associated Press praneša, kad Azerbaidžano sukilėliai suėmė Irano valdininkus ir policiją. Irano valdžia savo sostinėje Teherane pasakoja, kad Sovietai, girdi, sukurstę ir Kurdistano puslaukines gentes prieš centralinę Teherano vyriausybę. Kurdistanas yra į pietus nuo Azerbaidžano.

Tyčia Daromos Irano Provokacijos, Sako Maskva

Sovietų Sąjunga griežtai atmetė Irano daromus įtarimus, kad Sovietai remią sukilimą prieš Irano valdžią. Maskva, iš savo pusės, kaltino Irano policiją ir valdininkus, kad jie tyčia provokuoja išsišokimus; sako, jog Amerikos karinės pasiuntinybės galva pulkininkas N. H. Schwartzkopf taip pat talkauja priekabių jieškantiems Irano valdininkams. "Išdavikiški Irano gaivalai" statė pavojun Sovietų kariuomenę, jie net žudė sovietinius pareigūnus, o Iranas tik lengvai pabaudė tuos nusikaltėlius, pareiškė Sovietai, atsakydami į Irano priekaištus.

Maskvos radijas pabrėžė, kad reakcininkai šiauriniame Irane "sužiniai iškraipo Sovietų Sąjungos nuotaiką link Irano, kuomet Sovietai laiko išsivystantį tautinį demokratinį judėjimą šiaurinėse to krašto provincijose tiktai vidujiniu Irano dalyku; ir Sovietų atstovai nieko bendra neturi su tuo judėjimu."

Nauja Amerikos Kariuomenė ir Tyrinėtojai

Teheran, Iran.— Jungtin. Valstijų ambasada Teherane paskelbė, jog į Iraną atvyko 2,000 naujos amerikonų kariuomenės; sako, šie kareiviai užims vietą kitų, kurie paleisti iš tarnybos.

Pasklido kalbos, kad Anglija ir Amerika atsiunčia daugiau kariuomenės į Iraną. Anglų atstovai Teherane tatai užginčijo. Anglų, amerikonų ir Sovietų kariuomenė pradiniai buvo atsiųsta į Iraną 1942 m., kad padėtų Amerikos skolinamų reikmenų persiuntimui per Iraną į Sovietų Sąjungą ir tvarkos palaikymui. Trys didieji talkininkai paskui buvo nutarę atšaukt savo karines jėgas iš ten iki 1946 metų kovo 2 d. Prez. Trumanas paskutiniu laiku siūlė iki 1946 naujų metų dienos ištraukt talkininkų kariuomenę ir to krašto.

Trys amerikinio ambasadoriaus pasiųsti tyrinėtojai pranešė iš Tabrizo, Azerbaidžano sostinės, kad iš paviršiaus atrodo, jog dalykai ten normaliai eina. Dabar laukiama platesnio jų pranešimo.

BUY VICTORY BONDS!

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Every day except Sundays and Holidays
Established April 5, 1911
427 LORIMER ST., BROOKLYN 6, NEW YORK
Tel. STagg 2-8878

President — Jos. Weiss
Secretary Treasurer — D. M. Sholl
Editor — Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$6.50
United States, six months	$3.50
Brooklyn, N. Y., per year	$7.00
Brooklyn, N. Y., six months	$3.75
Foreign countries, per year	$8.00
Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, per year	$7.00
Canada and Brazil, six months	$3.75

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Po Pasaulį Pasidairius

Karas Chinijoj

Ir vėl gedulio dvasia užviešpatavo eilėj Amerikos žmonių namų. Jungt. Valstijų laivynas, orlaivynas, armija, marinai mesta į pagalbą reakcijai Chinijoj. Ten generolas Chiang Kai-shekas su dvarponiais ir kapitalistais nori ir ant toliau palaikyti 450,000,000 žmonių baisiame varge, skurde ir nedatekliuj.

Komunistams vadovaujant liaudis kaunasi už laisvę, už demokratiją, už žemę, už teisę organizuotis, mokytis, laisviau ir žmoniškiau gyventi. Būtinas reikalas sulaikyti tą intervenciją. Amerikos karo jėgos turi būti atšauktos iš Chinijos.

Sukilimas Irane

Iranas užima 628,000 ketv. mylias ir turi apie 16,000,000 gyventojų.

Azerbaidžane, šiaurinėj Irano dalyje prasidėjo liaudies revoliucija ir ji plečiasi į šalies širdį.

Suklilėlai reikalauja: (1) įvedimo demokratinėės tvarkos, (2) panaikinimo feodališkos žemės sistemos ir perdavimo žemės darbo valstiečiams, (3) suteikimo laisvių darbininkams organizuotis į unijas, (4) įvedimo verstino mokinimosi, kuris būtų nemokamas ir (5) palaikymo draugiškų santykių su talkininkais ir pirmojoj vietoj Sovietų Sąjunga.

Kur čia tas baisus "bolševizmas", apie kurį šaukia turčių spauda? Juk tai paprasti liaudies demokratiniai reikalavimai.

Turčių spauda kaltina Tarybų Sąjungą, kad Raudonosios Armijos komanda atsisakė leisti Irano armiją nuslopinti sukilimą Azerbaidžane. Bet gi sukilėliai nesitenkina vien pasilikti Azerbaidžane, jie maršuoja linkui Teherano, Irano sostinės, tai ponai valdininkai, jeigu nori muštis, tai gaus progą. Nereikės jiems nei eiti į Azerbaidžaną, patys sukilėliai ateis.

"Rasoda" į Korėją

Koreja užima 84,738 ketv. mylias ir turi apie 25,000,000 gyventojų. Ši šalis nuo 1905 metų buvo pavergta Japonijos imperialistų. Šiemet, kada Raudonoji Armija, supliekė japonus Mandžurijoj, tai jie bėdoj atsidūrė ir Korėjoj.

Šiaurinę dalį Korejos užėmė Raudonoji Armija, kartu su ja atėjo ir 30,000 korejiečių armija. Korejiečiai buvo pabėgę nuo japonų į Sibirą ir ten susiorganizavę. Raudonosios Armijos užimtame plote tuojau susiorganizavo liaudies valdžia — žemes dalina valstiečiams, darbininkai ima šalį tvarkyti.

Pietinę dalį užėmė amerikiečiai. Pradžioj valdžioj paliko japonus, tik kilus riaušėms ir protestams juos dalinai atstatė. Amerik. generolai ir politikai bijo atiduoti galią darbo žmonėms, nes jie tokiai politikai nepritaria. Gi ponai ir kapitalistai neturi vardo tarpe korejiečių, nes tie elementai ėjo išvien su Japonijos imperialistais. Todėl, Amerik. generolai ir politikai stengiasi įvežti iš Chinijos korejiečius "demokratus", net Jungt. Valstijose gimusius ir augusius korejiečius veža, kaipo "rasodą."

Tuo pat kartu jie bijo, kad nesiplėstų "bolševiška įtaka" iš Šiaurinės Korėjos dalies. Turčių spauda veda kampaniją už apvienijimą Korejos, kitais žodžiais, už tai, kad Raudonoji Armija būtų ištraukta iš Korejos, kad palikti visą šalį amerikiečiams. Matyti, jie remtų ten tokią 'demokratiją", kaip Chinijoj.

Korejos Komunistų Partija ir demokratiniai žmonės reikalauja pamatinių reformų, kaip žemės klausime, taip ir kitais.

Amerika ir Kapitalizmas

Karas supurtė pasaulį ir akyvesni kapitalistai mato, kad senoji padėtis nebus galima išlaikyti. Vienok imperialistai veda karus prieš kolonijų žmones, kad juos išlaikius senoj padėtyj. Turčiai pasiryžę daužyti darbininkų unijas, organizacijas, kad išlaikyti savo viešpatavimą.

Bendra kalbama, kad šalis neturi kištis viena į kitos naminius reikalus. Kaip žinome, Amerikos visos respublikos jungiasi į bendrą bloką. Tą bloką jos palaiko ir Jungtinių Tautų Organizacijoj. Jos sakosi yra visos lygios ir visos ginsis, jeigu kas bent kurią iš jų paliestų. Tikrumoj, tas blokas yra Jungtinių Valstijų komandoj, nes Pietų ir Centralinės Amerikos respublikos yra silpnos ir jos klauso Wall stryto komandos.

Ir štai Uruguajaus respublikutė, kuri yra 72,000 ketv. mylių ploto ir turi apie 2,000,000 gyventojų, pateikė naują planą, pagal kurį jau siūloma, kad nepaisant viena kitos "nesikišimo į namų reikalus", jeigu kurioj Amerikos respublikoj susidarytų tokia tvarka, kuri "paneigtų žmogaus elementares teises", arba "nepildytų susitarimų su kitomis", tai kitos respublikos gali padaryti ten "tvarką."

Tas pasiūlymas patiko Mr. Byrnes ir kitiems politikams Washingtone. Tam jau pritaria ir kita maža valstybėlė Venezuela. Atrodo, kad tas planas ir užgimė Washingtone. Šis planas taikomas prieš darbo liaudį. Sakysime, kurioj nors respublikoj darbininkai atsistotų prie valdžios. Žinoma, tas nepatiktų Wall stryto milionieriams ir pagal tokį susitarimą jie galėtų ginklų pagalba pasmaugti darbininkišką tvarką. Tai panašu į 19-to šimtmečio Rusijos caro reakciją, kada jis Europoj smaugė demokratines revoliucijas gelbėdamas monarchijas.

Triesto Miestas

Ant Adriatiko jūros krantų stovi miestas ir prieplauka vardu Triestas. Jis priklausė Italijai, bet daug jo gyventojų yra slavai, o aplinkui veik visi ūkininkai slovenai.

Jugoslavija reikalauja, kad ta prieplauka jai būtų atiduota. Žinoma, Italijoj nacionalistai tam priešingi. Anglija ir Amerika palaiko Italijos nacionalistus.

Kodėl? Todėl, kad Jugoslavjoj įsikūrė demokratinė ir drauginga Sovietų Sąjungai vyriausybė ir darbo liaudis įgauna vis daugiau laisvių. Amerikos ir Anglijos kapitalistai nori Jugoslaviją apsilpninti ir nesutinka perleisti jai puikią prieplauką.

Mr. Allen Raymond rašo, kad Triesto miesto žmonės stoja už jungimąsi su Jugoslavija. Anglai grumojo karą pradėti prieš Jugoslaviją, jeigu jos armija iš miesto nepasitrauks. Jugoslavai pasitraukė. Bet vienu kartu apie 30,000 žmonių jau buvo pasirengę sukilti prieš britus. Ten galima laukti dar visko.

Suomijos Padėtis.

Suomija (Finliandija) užima apie 120,000 ketv. mylių ir turi apie 3,000,000 gyventojų. Prie valdžios buvo fašistai-nacionalistai ir menševikai. Jie tarnavo Hitleriui ir kitų šalių imperialistams. To pasekmėj 1939 metais ir 1941 metais išprovokavo karus prieš Sovietų Sąjungą. Abu kartus pralaimėjo.

Suomija turi atmokėti Sovietų Sąjungai už padarytus nuostolius. Šiemet atmokėjo apie $50,000,000. Ji dar turės atmokėti apie $250,000,000. Sovietų Sąjunga, norėdama padėti šaliai atsigauti, atmokėjimą prailgino nuo šešių iki aštuonių metų.

Suomijoj lankėsi Mr. C. L. Sulzberger, New York Times rašytojas ir kalbėjosi su užsienio ministeriu C. J. Enickell. Pastarasis pareiškė:

"Sovietų Sąjunga pilnai pripažįsta mūsų nepriklausomybę. Ji laikosi iki raidės pertaikoj padarytų susitarimų." Ir jis nurodė, kad Suomija norėtų ateityje nesikišti į jokius blokus, įstoti į Jungtinių Tautų Organizaciją taikos palaikymui, kaip tik su ja bus padaryta taika.

Kiekvienas pažangus žmogus-vyras ar moteris turi prisidėti prie įsteigimo Amerikos Lietuvių Kultūrinio Centro. Kurie dar nesate Lietuvių Darbininkų Namo Bendrovės nariais, tuojau pastokite, įsigydami šėrų. **Šėro kaina $25.** Jei finansiniai išgalite, tai pirkite keletą šėrų. Siųsdami mokestį už šėrus, money orderius ar čekius išrašykite: **Home For Lithuanian Workers** ir siųskite, 46 Ten Eyck St., Brooklyn 6, N. Y.

Skenduolio Nuotikiai

(Feljetonas)

Gyvenimas, aiškus dalykas, sunkus ir žiaurus. Vaikščiok tu visada tik eismo taisyklių prisilaikydamas, sąskaitas savo apmokėk, viršininkų klausyk ir net barzdą du kart į savaitę skusk.

Aišku, tai kankynė, kalvarijos ir kitokia perturbacija.

O malonumų tai ir maža. Na, gali žiūrėti į cukrainių ir gastronomijos krautuvių langų prekes, pasigėrėti, seilę pavarvinti, o jei cento kišenėje nėra, tai šis visas malonumas žmogui tuo ir baigiasi.

— Sunku gyventi žmogui ant svieto, — dainiaus Maironies žodžiais atsiduso ir Stepas Žvirbliauskas, kai meisterio padėjėju paskyrė ne jį, o kažkokį Tadą Stimbiną.

Ši sunki našta jo širdį slėgė dar labiau ir dėl to, kad Steponas Žvirbliauskas aiškiai mylėjo tokią ilgakasę Zosytę iš Fredos ir tai jau buvo pasigyręs, prasiplepėjęs, jog senasis meisterio padėjėjas Paguckas šią savaitę mirs ir jis Žvirbliauskas pradės eiti būsimojo velionies pareigas.

Paguckas, amžiną atilsį jo išvargusiai sielai, tikrai pasimirė ir nukeliavo į aną geresnįjį pasaulį pasilsėti po žemiškų darbų, bet kartu su savimi nusinešė ir Žvirbliausko viltis.

Kur trumpa, ten trūksta, sako sena išmintis, o žemaičiai šią mintį išreiškia taip:

— Darek mondre, vou veiziek galo.

Šių pagrindinių tiesų žvirbliauskas, matyt, nežinojo, padarė didelę kvailystę ir likimas iš jo skaudžiai pasityčiojo.

— Nebėr gyvenimo, apviltas meilėje, — atsiduso Žvirbliauskas, suvalgė sosiskų porciją, "Fakir" papirosą užsirūkė ir nutarė išbraukti savę iš gyvenančiųjų tarpo.

Paėmė jis, nabagas, plunksną į savo dešinę ranką, sėdo už stalo ir parašė Zosytei šitokį margą laiškelį:

"Mano Saldžiausioji!

Kadangi likimas mūsų laimei paspendė pinkles, tai aš nutariau užpūsti savo gyvenimo žvakę, o Tau linkiu gyventi laimingai.

"Amžinai Tavo, Steponas".

Zosytė, aišku, iš to tik nusijuokė, bet žvirbliauskas pradėjo ruoštis kelionei į dausas.

Pirmiausia parašė jis testamentą, kad, girdi, lakierkas palieka geriausiam draugui Zeleniakui, rudąjį kaklaraištį kiemsargiui Jokūbui, darbinius drabužius Zalivaikai, o gitarą, kuri kabo ant sienos ir jau be stygų — Krumskiui.

Šitaip sutvarkęs gyvenimiškus reikalus, žvirbliauskas ir ėmė svarstyti problemą, kaip save nugalabyti: — Pasikarti — nėra patogios vietos ir stiprios virvės, o be to negarbinga: acto esencija gali nepagelbėti, vitriolio neturi, pasipjauti — pernelyg skaudu, revolverio neturiu, šokti pro langą — nieko neišeis, nes gyvenu pirmajame aukšte, o palangėje gėlių daželis... Hm... negi ir teks likti gyvam, po šimts pypkių!...

Vienas, amžiną atilsį, zakristijonas visada sakydavo kad jei, girdi, žmogus sumanytų šiaudu pasikarti, tai besikariant kipšas riestuodegis per tą šiaudą ūmai perkištų vielą.

Taip atsitiko ir su žvirbliausku. Jis bakstelėjo sau pirštu į kaktą ir tarė:

— Ogi dabar maudymosi sezonas! Puiki idėja — aš nusiskandinu! Tai nuspręsta!

Nuėjo jis į Karmelitų pliažą, apsidairė į besimaudančius, nusivilko ir davė niurką į pat Nemuno dugną.

Nemuno dugnė nešalta, įdomu, žuvytės aplink nardo, tik vandens tai aiškiai daug. Trukteljo žvirbliauskas vieną gurkšnį, maždaug pusbonkio talpumo, truktelėjo antrą ir galvoja, kad viso Nemuno vistiek neišgers. Na, gėrė, gėrė jis ir tik pajuto, kad kažkas nutvėrė jį už pakarpos ir velka į krantą, o žvirbliauskas tyli ir galvoja, kas bus.

Ištraukę jį vartė, kočiojo krante. Girdi žvirbliauskas, kai kažkas sako kitiems:

— Aiškiai mačiau, kad savižudys. Jei atsigaus, tai perduosim policijai ir teismui nubausti.

—Nėra durnių, — galvoja žvirbliauskas, klausydamas tas kalbas, — ot, apsimesiu skenduoliu ir tada joki teismai man nebaisu.

Pavartė, pavoliojo jie žvirbliauską smėlyje, o jis vaidina skenduolio rolę, kiek galėdamas: užsimerkė, nejuda, protarpiais net nekvėpuoja ir galvoja, kad jau beveik išsisuko iš tos painiavos.

Po valandos atvažiavo vežimas, įdėjo į jį žvirbliauską ir jis mąsto:

Kai tik priveš jį prie kapų, jis strikt iš vežimo ir tekinas į krūmus, o tada, papūsk į nosį.

Bet nei į teismą, nei į kapines jo neveža. Atvežė prie tokio namo, paguldė ant neštuvų, įnešė vidun ir deda jį ant stalo.

— Truputį neaišku, — galvoja žvirbliauskas, — bet niekas, pačiauksime, kas toliau bus...

Tik štai ir beateiną žmonės, apsivilkę baltais chalatais, rankose laiko ilgus peilius ir kalbasi:

— Darysime skrodimą, ot jūs, kollega, tuoj perpjaukit jam vidurius, o aš imsiuosi prie galvos.

Čia ir numirė žvirbliauskui blusos, kad pasispirs jis, kad šoks nuo operacijos stalo ir bėgte pro duris...

Sulaikė jį, žinoma, klausinėja nustebę, o žvirbliauskas ir pasakoja savo nuotykius nuo pat pradžios, lygiai, kaip jie čia surašyti.

Paskui teisė žvirbliauską, nubaudė, bet parėjęs namo savo lakierkų, gitaros, kaklaraiščio vistiek jau neras, nes tuos daiktus draugai paveldėjo testamentu.

H. V.

(Iš seno laikraščio)

Pataisa

Laisvės No. 279, lapkr. 30, skyriuje **"Laiškai iš Lietuvos"** yra pasakyta: "Antanas Kiškiunas, Windsor, Kanadoj, gavo laišką iš Lietuvos." Turėjo būti **Windsor, Connecticut.** Klaidą pataisome ir drg. Kiškiuną atsiprašome.

Šie pikietai maršuoja prie Chevrolet šapos, Toledo, Ohio, išeidami streikan prisidėti prie streiko prieš General Motors. Darbininkai, United Auto Workers, CIO, nariai, reikalauja 30 nuošimčių pakelti algas. Unija dėjo pastangas susitarti be streiko, bet kompanijos derybas vilkino per mėnesių mėnesius. Pritrūkę kantrybės, darbininkai uždarė 115 šapų po visą šalį.

Žinios iš Lietuvos

Mažeikiai

— Mažeikių apskrities valsčių pašto darbuotojai ir komsorgai bendrame susirinkime apsvarstė spaudos platinimo trūkumus ir nutarė suorganizuoti tarp atskirų valsčių spaudos platinimo ir pristatymo soclenktynes. Tarp kitko pasižadėta kiekviename valsčiaus miestelyje įrengti ne mažiau kaip po 2 vitrinas laikraščiams iškabinti, įrengti kioskus ir organizuoti spaudos platinimo įgaliotinius kiekvienoje apylinkėje.

— Mažeikių apskrities vartotojų kooperatyvai pradėjo soclenktynes dėl geresnio kooperatyvų sutvarkymo, greito ir mandagaus vartotojų aptarnavimo, apyvartos plano įvykdinimo ir naujų narių verbavimo. Laimėjęs soclenktynes kooperatyvas gaus pereinamąją Raudonąją vėliavą.

— Mažeikių apskrityje išrinktas prekybos ir viešojo maitinimo prof-sąjunginis komitetas, kuris yra rimtai užsibrėžęs kontroliuoti vietinio prekybos ir viešojo maitinimo aparato darbą.

— Juodeikių kaimo klubas skaitykla, vadovaujama drg. S. Stelingytės, per trumpą laiką spėjo patraukti visus gyventojus, kurie savo klubą skaityklą laiko tikru kultūriniu židiniu.

Ukmergės Apskrities Medelynai

Artėja vaisinių medelių sodinimo sezonas. Ypač šis reikalas yra aktualus dabar mūsų respublikoje, kurioje daug sodų yra iššalę ar nuo karo veiksmų smarkiai nukentėję.

Ukmergės apskrityje yra du stambūs medelynai, vienas jų Laibiškio tarybiniame ūkyje, kitas Užulėnio taryb. ūkyje (Taujėnų valsč.).

Laibiškio medelynas yra gražiai sutvarkytas, medeliai prižiūrėti. Iš karto matosi, kad yra tikras šeimininkas, kuris medelynu rūpinasi. Šis medelynas galės duoti kelis tūkstančius pirmos rūšies įvairių vaisinių medelių.

Visai kitaip atrodo Užulėnio medelynas, kurio sodininkas yra drg. Toliūnas. Medelynas apleistas, daugumas vaisinių medelių peraugę. Vien dėl neprižiūrėjimo nuėjo per nieką daugiau kaip trys tūkstančiai įvairių vaisinių medelių.

Maža dėmesio į medelynų priežiūrą kreipia apskr. žemės ūkio skyrius. Specialių kultūrų instruktorius drg. Kašelynas menkai kontroliuoja apskr. medelynus ir nežino jų padėties. Darbo velstiečiai laukia gerų vaisinių medelių, norėdami atgaivinti gražiuosius Lietuvos sodus. Todėl neleistina, kad medeliai be priežiūros nyktų.

P. Šermukšnis

Įsteigtos Naujos Bibliotekos

Rokiškio apskr., Juodupės valsčiuje, Pagėgiuose, Šilutėje ir kituose apskričių centruose įsteigtos naujos bibliotekos. Bibliotekose yra daugiau kaip 5,000 knygų.

Prie bibliotekų veiks skaitymo salės.

Inteligentų Suvažiavimas Trakuose

Trakai, rugpjūčio mėn. 15 d. Trakuose užbaigė darbą apskrities inteligentų suvažiavimas, kuriame dalyvavo 250 žmonių.

Suvažiavime padaręs pranešimą Lietuvos TSR Liaudies Komisarų Tarybos Pirmininko Pavaduotojas drg. Vaišnoras apsistojo ties konkrečiais apskrities inteligentams tenkančiais uždaviniais. Jie kvietė inteligentijos atstovus aktyviai bendradarbiauti su apskrities kaimų darbo valstiečiais ir vesti negailestingą kovą prieš lietuviškai vokiškuosius nacionalistus.

Kalbėjusieji suvažiavime Kaišiadorių gimnazijos direktorius drg. Lastas, mokytojų seminarijos direktorius drg. Poniškaitis, ir kiti išreiškė visų susirinkusiųjų mintis ir pasižadėjo įtempti visas jėgas vokiečių nuniokoto liaudies ūkio atstatymui ir kultūrinio masinio darbo valstiečių tarpe išplėtimui.

Lazdijai

— Aukštadvaryje atstatytas ir paleistas į darbą vandens malūnas, kuris jau veikia visu spartumu. Malūno vedėjas drg. Vl. Pupininkas.

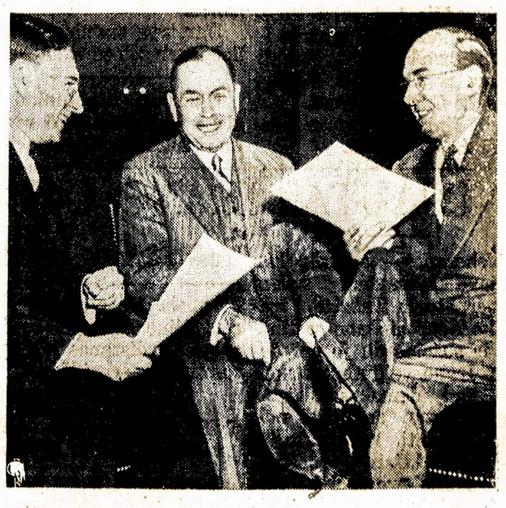

National Association of Manufacturers viršininkai šypsosi eidami perstatyti Kongreso komitetui savo reikalavimus. O jie nori, kad vyriausybinė kontrolė ant algų ir kainų būtų panaikinta ne vėliau vasario 15-tos. Iš kairės: Clarence B. Randall iš Inland Steel, Robert R. Watson iš Maxwell Manning & Moore, prezidentai, ir John Airey iš King Seeley Corp.

Rezoliucijos, Priimtos Antrąjame Dem. Liet. Suvažiavime Pittsburghe

(Pabaiga)

Įsisteigę savo taip vadinamąjį Bendrą Lietuvos Šelpimo Fondą, jie melagingai renka aukas, būk tai Lietuvos žmonėms šelpti, bet jie jų nešelpia, o šelpia piktadarius fašistus, smetonacius, Lietuvos priešus, pabėgusius nuo jos žmonių rūstybės į Vokietiją ir Švediją. Tiems patiems tikslams jie eikvoja ir iš *National War Fund'o* melagingai išgautus pinigus. Žmonėms suvedžiot ir klaidint, jie turi įsisteigę *LAIC'ą* — neva Informacijos Centrą, per kurį jie nachališkai skleidžia savo klastingą propagandą ir, eidami išvien su visokiais imperialistais, kursto pilkąsias minias į Trečią Pasaulinį Karą — prieš Tarybų Sąjungą, prieš mūsų tėvų šalį Tarybų Lietuvą. Jie sėbrauja ir eina išvien su visokiais politiniais pašlemėkais, su atžagareiviais ir žmonių nevidonais: su lenkais imperialistais Pilsudskio pakalikais, su kitų šalių fašistiniais elementais. Socialistų, smetonininkų ir klerikalų tūzai zuja po *Washington'ą*, laiko konferencijas, agituoja prieš Tarybinę Lietuvos valdžią.

Todėl mes, Antrojo Demokratinių Lietuvių Suvažiavimo atstovai, susirinkę 1945 m. lapkričio mėn. 23—24 d. Lietuvių Piliečių Draugijos salėj, 1723 *Jane st., S. S. Pittsburgh, Pa.*, kreipiamės į visus demokratiją ir taiką mylinčius lietuvius, ragindami susiprasti ir greičiau atsimesti nuo tų visų lietuvių tautos priešų. Kaipo tikri savo tautos ir savų tėvų šalies mylėtojai, mes visumet rėmėm Lietuvos žmones, nepaisydami, kokia jų buvo santvarka bei valdžia (tai jų pačių dalykas). Lietuvos žmonės išmano ir išmanys tvarkyt savo reikalus taip, kaip jiems patiems patinka, be jokių mūsų ar kieno kito nurodymų. Mūsų pareiga ir pirmaujanti prievolė—padėt jiems greičiau atsigaut ir pilniau užgydyt anas baisias karo žaizdas.

DĖL LIETUVOS ATSTATYMO

Dėl Tarybų Lietuvos atstatymo Antrasis Demokratinių Lietuvių Suvažiavimas, įvykęs 1945 m. lapkričio 23-24 dd. Pittsburgh'e taria:

Kai tik Tarybų Lietuvos visuomenė išreikš pageidavimą, kad Amerikos lietuviai pastatytų savo lėšomis Lietuvoje ligoninę, mokyklą, muziejų arba kitą kokią kultūrinę instituciją, ir kai tą darbą pradės vesti pirmyn Lietuvai Pagalbos Teikimo Komitetas, tai mes jį visomis pajėgomis remsime ir raginsime visus kitus Amerikos lietuvius tai daryti.

Žodžiu, demokratiniai Amerikos lietuviai darbuosis visokiomis priemonėmis nacių sugriautai Lietuvai atstatyti!

DEMOKRATINIŲ AMERIKOS LIETUVIŲ CENTRAS

Antrasis Demokratinių Lietuvių Suvažiavimas, įvykęs 1945 m. lapkričio mėn. 23 ir 24 dd. Pittsburghe, taria:

Sudaryti Demokratinių Amerikos Lietuvių Centrą, kurio vyriausioji raštinė bus Brooklyne. Šis Centras bus ta įstaiga, kuri padės demokratinei lietuvių visuomenei apsivienyti, ir teiks informacijas bei patarimus, kaip vesti kultūrinį ir apšvietos darbą.

Suvažiavimas pataria DALC plėsti darbą tarpe jaunimo ir įtraukti veikiman juo daugiau jaunų žmonių.

Suvažiavimas įpareigoja Demokratinių Amerikos Lietuvių Centrą vykdyti gyveniman Suvažiavimo nutarimus, liečiančius amerikinius klausimus; Centras taipgi įpareigojamas leisti ir skleisti literatūrą lietuvių visuomenei supažindinti su svarbiaisiais bėgamaisiais ekonominiais, kultūriniais ir visuomeniniais klausimais.

Kai laikas pribręs ir sąlygos leis, Demokratinių Amerikos Lietuvių Centras įpareigojamas sušaukti platesnes konferencijas bei tretįjį Demokratinių Lietuvių Suvažiavimą.

Pastaba: Priėmęs šią rezoliuciją, Suvažiavimas išrinko sekamus asmenis į Dem. Am. Lietuvių Centrą:

Iš Brooklyno ir apylinkės:
Adv. K. Michelsonas,
Eva Mizarienė,
Matas Šolomskas,
Jonas Gasiūnas,
Dr. Jonas J. Kaškiaučius,
Pranas Buknys,
Antanas Bimba,
Katrina Petrikienė,
Rojus Mizara,
D. M. Šolomskas ir
Valis Bunkus

Iš Chicagos:
A. Vaizgėla,
T. Žebraitis,
M. Batutis;

Iš Detroit:
Adv. Stefanė Masytė,
Berta Geral;

Iš Clevelando:
Akvile Bekevičiutė (Bekevich),
J. Žebrauskas;

Pittsburgh — *Juozas Sliekas;*
Philadelphia — *Petras Zaleckas;*
Binghamton,
Wilkes Barre,
Scranton — *Stasys Jasilionis;*
Shenandoah — *Kazys Naravas*;
Mass. Valst.
Antanas Vasaris iš Montello,
M. Sukackienė iš Worcesterio,
Adv. Petras Šimonis-Shimon,
iš Bostono.

JAUNIMO KLAUSIMU

Antrojo Demokratinių Amerikos Lietuvių Suvažiavimo dalyviai lenkia savo galvas, reikšdami nuoširdžią pagarbą kritusiems karo frontuose kovotojams prieš fašistines valstybes, už demokratiją ir tautų laisvę. Mes žinome, kad kritusiųjų eilėse nemažai yra ir amerikiečių lietuvių. Garbė žuvusiems!

Podraug mes sveikiname grįžtančiuosius iš karo frontų kovotojus, kurių taip nekantriai laukėme. Mes žinome, kad jie, laimėję karą, turės nemažai darbuotis užtikrinimui pastovios pasaulyj taikos.

Progresyviai Amerikos lietuviai, drauge su visa demokratine visuomene, bėgyj pastarųjų keliolikos metų vedė neatlaidžią kovą prieš fašizmą. Padarytosios fašizmo žaizdos antrojo pasaulinio karo metu ne tuoj bus užgydytos: milijonai žmonių gyvybių sunaikinta, milijonai sužeisti, milijonai žmonių į baisią padėtį įstumti; sugriauta, sunaikinta daugybė ištisų miestų, miestelių ir kaimų; sunaikintos per šimtmečius statytos kultūrinės ir mokslo įstaigos.

Visa tai liūdija, kad mes, kurie kovojome prieš fašizmą, buvome teisingi. Tai patyrėt ir jūs, jauni vyrai ir merginos, grįžtantieji iš karo frontų, pareinantieji civilinin gyveniman.

Fašistinės Ašies valstybės nugalėtos, didžioji pergalė pasiekta, tačiau fašizmo likučiai dar neišgraibstyti, jo šaknys dar neišrautos. Ypač Amerikoje fašistinis gaivalas yra giliai suleidęs tas šaknis ir jis jau ir vėl kursto mūsų kraštą į naują karą, į karą prieš Tarybų Sąjungą.

Fašizmui mušti reikalinga vienybė visų demokratiniai nusiteikusių žmonių. Tam darbui reikalingas ypačiai jaunimas, — vyriausiai tas jaunimas, kuris dabar grįžta iš karo frontų, kuris mūšiuose susitiko su žmonijos priešu, fašistiniu gaivalu.

Suvažiavimas pareiškia, kad jo dalyviai, grįžę namo, dės didžiausių pastangų įtraukimui jaunų žmonių, ypačiai grįžtančių iš kariuomenės, į demokratines Amerikos lietuvių eiles kovai už taikos palaikymą, už darbus, už duoną ir už laisvę!

MOTERŲ DARBO ĮVERTINIMAS

Antrojo Dem. Amerikos Lietuvių Suvažiavimo dalyviai, peržvelgdami Amerikos lietuvių darbus, atliktus karo laimėjimui namų fronte, taipgi pastangas, dėtas Lietuvos liaudžiai pagalbos teikime, negali nepastebėti, kokį gražų savo darbais paveikslą sukūrė Amerikos lietuvės moterys, ilgų metų kovotojos prieš fašizmą ir karą. Dalyvaudamos bendrose Amerikos visuomenės pastangose naminiam frontui stiprinti, lietuvės moterys buvo ir tebėra stambi pajėga Lietuvos liaudžiai pagalbos rinkime ir ruošime, kaip rinkime, taisyme rūbų, mezgime megztinių, sukėlime finansų.

Dirbdamos tąjį sunkų ir įkyrų darbą, mūsų lietuvės moterys surado ir suranda laiko dalyvauti politiniame ir ekonominiame šio krašto darbo žmonių judėjime!

Suvažiavimas didžiuojasi mūsų moterų darbais. Suvažiavimas yra įsitikinęs, kad jos dirbs ir toliau tąja kryptimi ir vis daugiau iki šiol dar niekur nedalyvaujančių lietuvių moterų įsitrauks į šį taip šventą, taip prakilnų darbą.

Suvažiavimas yra įsitikinęs, kad mūsų lietuvės amerikietės moterys ir ateityje veiks išvien su vyrais demokratinių žmonių judėjime taikai ir laisvei palaikyti, taipgi iškovoti gražesniam, šviesesniam gyvenimui visai Amerikos darbo visuomenei.

SMULKESNI SUVAŽIAVIMO NUTARIMAI

1. Raginti Demokratinių Amerikos Lietuvių Centrą išleisti brošiūroje visus svarbesnius Suvažiavime pateiktus pranešimus ir rezoliucijas, priimtas Suvažiavime.

2. Įpareigotas DALC pasiųsti pasveikinimą toms žmonių grupėms Tarybų Lietuvoj, kurios prisiuntė sveikinimą šiam Suvažiavimui.

3. Jei bus galimybių, DALC įpareigojamas nusamdyti pusvalandį didesniąjame šalies radijo tinkle (network) ir transliuoti apie Tarybų Lietuvą informacijas klausimų ir atsakymų formoje.

PAREIŠKIMAS NATIONAL WAR FONDUI

At the Fourth Session of the Second National Democratic American Lithuanian Convention, held on the 23-24 day of November, 1945, at the Lithuanian Citizens' Hall, 1723 Jane Street, Pittsburgh, Pennsylvania, the question of relief and aid for Lithuania was considered, with the view of determining which relief agency is serving the Lithuanian people in the best manner. It was pointed out that the National War Fund had recently allotted the sum of $600,000 to one such agency, known as the "United Lithuanian Relief Fund". The basis for such allottment, according to Mr. Joseph Laucka, the spokesman for the United Lithuanian Relief Fund was that "250,000 (Lithuanians) were in need of assistance; 200,000 in Germany, and the rest in Denmark, Sweden, France, Switzerland, Spain, Portugal and Austria" (New York Times, September 4, 1945).

Extreme surprise was expressed at Mr. Laucka's figures. Mr. Drew Middleton's report in the "New York Times," of October 15, 1945, was referred to. This report is that in Germany there are now "21,000 Estonians, 61,000 Latvians, and 47,000 Lithuanians," and that one American officer "who has had wide experience with displaced persons camps estimates that 'about 20,000 of them are violently anti-Russian and pro-Nazi'."

Mr. Middleton's report is accurate, because Americans of Lithuanian descent, who are now serving in the United States Army in Germany, have met many of these "displaced" Lithuanians in Germany and their unanimous opinion, as expressed in letters home, is that these refugees are Lithuanian Quislings who aided the Nazis in the occupation of Lithuania, and who were compelled to flee when the Nazi hordes were driven out of the land. The following excerpt from a letter from an American serviceman in Germany, which was printed in the Lithuanian Daily "Laisvė" on September 10, 1945, was referred to: "I have had an opportunity in Munich to meet a number of young Lithuanian men — refugees. They are veterans of the Plechavich divisions, that were active army units during the German occupation. When these divisions were demobilized, these men joined the German Army itself. While in Lithuania, they engaged in hunting 'bandits', as they called all members of the Lithuanian underground. Even now they are proud of the fact that at one time they caught twelve of these 'bandits' and shot them on sight."

It was pointed out that another relief agency, the Committee to Aid Lithuania, has been carrying on marvelous work in aiding the people of Lithuania, and not concerning itself with any Nazi "refugees". It has shipped tons of clothing, medical supplies, and other necessities to Lithuania during the hardest days of the war. It is now engaged in aiding the reconstruction and rehabilitation of Lithuania.

In the light of the foregoing discussion, upon motion being duly made and seconded it was unanimously

RESOLVED that the Second National Democratic American Lithuanian Convention representing 160,000 organized American Lithuanians, hereby expresses its extreme dissappointment at the action of the National War Fund in allotting such large sums of money to an agency which is clearly aiding Lithuanian Nazis and enemies of democracy; and it is further

RESOLVED that the National War Fund be urged in the strongest manner to revoke its budgetary allotments to the United Lithuanian Relief Fund; and it is further

RESOLVED that all Lithuanian Americans be called upon to continue their unstinted support of the Committee to Aid Lithuania during the critical days of reconstruction ahead; and it is further

RESOLVED that the Secretary of the Convention be and hereby is instructed to send copies or these resolutions and the proceedings relating thereto to the National War Fund.

War Finance Komiteto viršininkai apžiūrinėja naują Victory Bond su prezidento Roosevelto paveikslu. Velionio Roosevelto pagarbai išleistieji bonai yra po $200. Paveikslas imtas pobūvyje pagarbai Amerikos neangliškosios spaudos, kur ir dienraštis Laisvė buvo atstovautas pre redaktorių Rojų Mizarą. Iš kairės: Nathan H. Seidman, Foreign Language Press Divizijos pirmininkas; Mrs. N. Ford, tautinių grupių vice-pirm., Thomas J. Watson, garbės pirm. ir Frederick W. Gehle iš Karo Finansų Komiteto, New Yorke.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Vilniuje Veiks 32 Pradžios Mokyklos Ir 6 Gimnazijos

Vilnius. Naujais mokslo metais Vilniaus mieste veiks 32 pradžios mokyklos ir 6 gimnazijos. Progimnazijų nebus, ir visi praėjusiais mokslo metais lankiusieji progimnazijas mokiniai perkeliami mokytis į gimnazijas. Šiuo metu skubiai vykdomi visų mokyklų remonto darbai.

Baigta Mokyklinio Amžiaus Vaikų Registracija

Vilniaus miesto vykd. komiteto švietimo skyrius baigė mokyklinio amžiaus vaikų registraciją naujiems mokslo metams. Iš viso užregistruota 6504 vaikai.

Vilniuje Yra Šeši Viešbučiai

Vilnius. Šiuo metu Vilniuje veikia jau iš viso šeši viešbučiai. Tuo būdu patalpų atvažiuojantiesiems į sostinę klausimas yra žymia dalimi išspręstas. Imamasi dar žygių uždrausti nuolatiniai gyventi viešbučiuose tiems asmenims, kurie yra nuolatiniai miesto gyventojai.

Tvarkomas Pėsčiųjų Takas Gatvėse

Vilnius. Iki šiol Vilniaus miesto gyventojai visai nesilaikė eismo taisyklių ir todėl dėl jų pačių kaltės neretai atsitikdavo visokių nelaimių. Dabar miesto milicija ėmėsi tvarkyti pėsčiųjų eismą pagrindinėse gatvėse, kur paprastai būna didelis judėjimas susisiekimo priemonėmis. Pereiti gatvę galima tik specialiai nurodytose vietose. Negalima taip pat eiti per gatvę įstrižai, reikia eiti tiesiai iš vienos į kitą gatvės pusę.

Pakeisti Gatvių Pavadinimai

Vilnius. Vilniaus miesto vykdomojo komiteto nutarimu visai eilei Vilniaus miesto gatvių suteikti nauji pavadinimai vietoje atgyvenusių savo laiką senų pavadinimų. Bazilijonų gatvė pavadinta Jacenevičiaus gatve, Bonifratrų gt. — Valstiečių gt., Šv. Ignoto gt. — Giedrio gt., Šv. Jokūbo gt. — Neries gt., Šv. Jurgio gt. — Tilto skg., Marijos Magdalenos gt. — Julijaus Janonio gt., A. Jakšto gt.—Komunarų gt., Šv. Mykolo gt. — J. Biliūno gt., Vlado Putvio gt. — Jaunimo gt., Savanorių alėja — Raudonosios Armijos alėja, Šv. Stepono gt. — Tarybų gt., Vokiečių gt. — Muziejaus gt., Volano gt. — Švietimo gt.

Pakeisti taip pat aikščių ir turgaviečių pavadinimai: Kalvarijų turgavietė — Verkių turgavietė, Karmelitų aikštė ir turgavietė — Stoties turgavietė, Lukiškio aikštė — Tarybų aikštė, Katedros aikštė — Pilies aikštė, Šv. Stepono turgavietė — Geležinkelio turgavietė, Berdardinų sodas — Jaunimo sodas.

Rokiškis

— Južintų valsčiaus kooperatyvas suorganizavo batsiuvių artelę, kuri valstiečiams taiso ir siuva batus. Taip pat yra žvejų artelė, kuriai priklauso 4 ežerai. Be to, kooperatyvas superka uogas ir vaistažoles.

— Rokiškio apskrityje Pergalės derliui nuimti buvo plačiai išvystytas talkininkavimas. Pandėlio valsčiuje suorganizuota 58 talkos, Panemunio valsčiuje — 30, Kamajų valsč. — 34, Rokiškio valsč. — 40. Panemunėlio valsčiuje suorganizuota net 126 talkos.

Vilkaviškis

— Vilkaviškio apskrities vartotojų kooperatyvų darbuotojai iškvietė soclenktynių Šakių apskr. kooperatyvų darbuotojus. Vilkaviškiečiai kooperatininkai tarp kitko įsipareigojo įvykdyti metinį prekių apyvartos planą 110%, realizuot visas prekes plane numatytu laiku, supirkimo planą įvykdyti 103 %.

— Kybartų miesto komjaunimas drauge su elektrinės darbininkais, ugniagesiais ir kitų įstaigų darbuotojais, gražiai sutvarkė raudonarmiečių karių kapus, tuo parodydami savo pagarbą Tėvynės gynėjams.

Baigiamas Atstatyti Alebastro Fabrikas Šiauliuose

Šiaulių alebastro fabriko statybai parūpinus tinkamus specialistus ir darbo jėgą, darbai žymiai pagyvėjo. Baigiamas dengti stogas. Beliko užbaigti tik vidaus įrengimai. Netrukus bus gauti motorai. Fabriko statyba numatoma užbaigti iki rugsėjo 15 d. ir tuojau paleisti jį į darbą. Fabrikui žaliavos — 180 to gipso pristatyta iš Biržuose esančių gipso kasyklų. Gipso žaliavų III ketvirčio gamybinį planą I-sis geležinkelių pramonės ruožas viršijo: reikėjo pagaminti 400 to, o pagamino 680 to gipso. Alebastro fabrikas Šiauliuose bus pirmasis toks fabrikas Lietuvoje, jis gamins medžiagas okupantų vokiečių nuniokoto krašto atstatymui.

Easton, Pa.

Įspūdžiai Kelionės į Demokratinių Lietuvių Suvažiavimą

Iš mūsų mažos lietuvių kolonijos buvo išrinkti trys delegatai į Antrąjį Demokratinių Lietuvių Suvažiavimą: nuo LDS 51 kuopos Leon Tilvikas, nuo ALDLD 13 kuopos El. Stankienė ir V. J. Stankus.

Išvažiavome savo automobiliu lapkričio 22, vidurnaktį. Oras buvo bjaurus — lijo lietus, kaip iš kibiro. Bet gyvas reikalas yra važiuoti, tai ir važiuojame.

Susėdome į mašiną ir leidomės linkui Harrisburgo, tiesiai į Pittsburghą, luš ar truks. Važiuojame ir kelionė mums sekasi, nes po valandos oras išsiblaivė ir ta Padėkavonės Diena buvo labai graži, maloni. Trečią valandą po pietų jau mes buvome Pittsburgho priemiesčiuose, kur išvydome Westinghouse pastatus, daugybę visokeriopų kaminų. Viskas aprūkę ir pajuodavę. Patraukėme Penn. Ave. gatve linkui South Side, pas Stanley Ordą, su kuriuomi iš anksto buvome susirašę laiškais. Bet ta jųjų Independence gatvė reikėjo gerokai pasiteirauti, pakol suradome. Ant galo va mes ir draugo S. Ordos bute. Šeimininkė Salomeja Jablonskienė mus pasitiko, o už valandos parėjo ir pats draugas Orda. Po žodį kitą pasikalbėjus Suvažiavimo reikalais, buvome pakviesti ant vakarienės, pagamintos iš kalakutienos.

Tą patį vakarą vykome į Lietuvių Piliečių Kliubo salę, nes draugas Orda turėjo padėt dekoruot salę. Iš vakaro jau privažiavo daug delegatų. Atvyko busas iš Brooklyno ir iš kitų, mažesnių miestų, matėsi pažįstami veidai.

Ant rytojaus, nuo pirmos valandos prasidėjo Antras Demokratinių Lietuvių Suvažiavimas.

O kaip buvo malonu su visais sueiti, rankom pasikratyti. Nespėjai pavardę pasakyti, ot mes ir pažįstame vienas kitą taip glaudžiai, rodosi, kad būtume vienos motinos Lietuvos vaikai, nežiūrint nei amžiaus, nei lyties, kurie čia suvažiavo, kad pagelbėti Lietuvos žmonėms. Delegatų suvažiavo iš visos plačios Amerikos, virš trys šimtai. Aukų suvežė ir ant vietos salėj suaukavo virš penkis tūkstančius dolerių. Per abidvi dienas delegatai pasižymėjo didžiausiu solidariškumu. Aš žinau, kad Pittsburgho mieste yra nemažas būrys kryžiokų. Nedrįso jie vargšai ateiti ir lermą pakelti už nacizmą - smetonizmą.

Pittsburgho miestas mums nepatiko. Gatvės kreivos ir šleivos, akmenimis grįstos, kaip Vilniuje. Siauros, visur senoviški tramvajai kursuoja. Gatvių pakraščiai mašinom nustatyti. Viskas aprūkę, pajuodę, kad ir tie dangorėžiai kyšo iki debesų, kaip koki nedėguliai, o dar ir gamta, kaip tyčia, užleido savo koronę, nes penktadienį snigo, sniegas tirpo, po tam pašalo. Auto mašinos važiavo ir slydo. Labai daug nelaimių įvyko; vienas iš delegatų skundėsi man, kad savo mašiną labai sužalojo, kaip paslydo. Vairavau ir aš savo mašiną tais blizgančiais ledais labai atsargiai, tai nieko blogo neįvyko.

South Sidės pramoningoji gatvė vadinasi **Carson.** Neradome ten nei vienos doros valgyklos. Nešvara. Valgiai be skonio.

Užsibaigus Suvažiavimui, toj pačioj salėj buvo koncertinė programa. Žvaigždėmis pasirodė Kenstavičienė ir Stogis, nes savo operetiškais duetais nustebino ir sužavėjo visus delegatus ir skaitlingą publiką. Bet ir mūsų mainieriai, Kuzmickas su Valuku, gražiai pasirodė. Publika nelabai ramiai užsilaikė. Vieni kalbėjosi, kiti kėlėsi ir ėjo lauk, treti ateidinėjo iš lauko. Rodos, kad jie be to galėjo apsieiti.

Sekmadienio rytą draugas Orda ir jo šeimininkė Jablonskienė palinkėjo mums laimingos kelionės. Ačiu jiems už suteiktą nakvynę ir vaišes.

Aukščiausios Rūšies Vieškelis

Anais metais mes skaitėme Laisvėje straipsnį apie tą stebūklingą naują vieškelį, kurį dabar mums buvo gera proga ne tiktai pamatyt, bet ir juomi važiuoti į Pittsburghą. Tai **Pennsylvania Turnpike.** Vargiai rasis pasaulyje gražesnis ir brangesnis vieškelis. Tas vieškelis išvestas vietoj, kur ėjo senas, apleistas Pennsylvanijos geležinkelis, kuris priklausė tokiems ponams, kaip W. H. Vanderbilt, Andrew Carnegie ir H. C. Frick. Mūsų valstija tą nusenusį geležinkelį perėmė į savo rankas ir pradėjo vesti vieškelį 1938 metais. Vieškelį budavojo du metus ir užbaigė 1940 metais. Prie darbo buvo 16,500 darbininkų. Dirbo trim pakaitom. Darbas buvo varomas dieną ir naktį. Pradžia to vieškelio 18 mylių už Harrisburgo ir eina beveik iki pačiam Pittsburghui. Vieškelis turi 160 mylių ilgumo. Išvedimas lėšavo $70,-050,000. Kiekviena mylia kaštavo $437,000. Puiku važiuoti tuo vieškeliu. Lygus, kaip stiklas. Einant mašinai po 50 mylių į valandą, draugui Tilvikui, sėdinčiam užpakalyj, atrodė, kad mašina eina tiktai 10 mylių per valandą. Vieškelis turi keturias kelio eiles, tai yra dvi mašinos gretimai gali važiuoti. Antroj pusėj taip pat erdvu kitom dviem mašinom. Važiuoti iki 70 mylių leidžiama tuo keliu, bet važiuoti gali, kad ir šimtą mylių, bile tiktai tavo mašina išstena tiek, ba niekas nieko nesako ir nemato. Vieškelis ištiestas, ištaisytas kuo lygiausiai ir kuo tiesiausiai, pakalnės ir slėniai išpilta, iškelta. Tiltai išbudavota. Skerskeliai pravesti per viršų tiltais. Privažiavus didžiuosius kalnus, iškasta, išbudavota požeminiai tuneliai. Viso septyni tuneliai. Važiuoti tuneliu labai žingeidu. Visas vieškelis aptvertas mažai pastebima dratine tvora, tai yra apsauga motoristams nuo visokios rūšies gyvulių ir žvėrių, kurie galėtų užbėgti ant kelio ir sudaryti nelaimę greitai bėgančiom mašinom. Patarnavimas važiuojant tuo vieškeliu kuo geriausias. Vienuolika Howard Johnson valgyklų. Maistas švarus. Patarnavimas mandagus. Kainos tokios pat, kaip ir miestuose. Tiek pat ir Esso Standard gazolino stočių. Visi mechanikai ekspertai. Sugedus kieno mašinai, momentališkai būna pataisyta, ir važiuok sveikas. Pervažiuot tuo vieškeliu į vieną pusę kaštuoja $1.50. Bet perkant biliėtą į abi puses, kaštuoja $2.25.

Šitas vieškelis sudaro kaip ir atskirą savo respubliką. Žmogus jautiesi, kaip ne Amerikoj būtum. Nei tų policmanų, nei kitokių kelių persekiotojų mes niekur nematėm. Žodžiu tariant, mes su draugu Tilviku turėjome daug malonumo ir gerų įspūdžių. Per visą tripą, ten ir atgal, padarėme daugiau, kaip 600 mylių. Jokia nelaimė nepasitaikė, mašina nuriedėjo ten ir atgal, kaip sviestu patepta.

Aukos

Prieš paskutinę dieną važiuojant į Suvažiavimą, draugas S. Sharkey pridavė blanką su aukomis.

L. Tilvikas aukavo $5.
J. Drilingas $3.

Po $2 aukavo: S. Sharkey ir V. Daniel.
E. Šlapikiutė $1.

Viso nuvežta $66 ir dar suvažiavime aukota. Visiems ačiu.

V. J. Stankus.

Skaitydamas Laisvę teisybę žinosi, ir priešui mokėsi užduoti per nosį!

Hudson, Mass.

Vakarienė Puikiai Nusisekė

LLD 103 kuopa surengė vakarienę 10 d. lapkričio. Turėjom geras gaspadines, tai ir pasekmės buvo geros. Gaspadinės buvo šios draugės: M. Kazlauskienė, A. Markunienė, Zulanienė, K. Perednienė. Visos labai puikiai darbavosi. Mes duodam kreditą draugei M. Kazlauskienei, kuri yra šioj šalyj gimus ir augus ir dalyvauja lietuvių judėjime ir jai puikiai sekasi.

Pradėjus vakarieniauti draugė Sukackienė iš Worcester, Mass, pasakė puikią prakalbėlę ir paaiškino Lietuvos žmonių sunkią padėtį ir paprašė aukų dėl Lietuvos vaikučių, kurie yra likę siratos iš priežasties baisaus karo. Publika Sukackienės prašymą priėmė nuoširdžiai ir aukų sumetė $43. Tai labai gerai iš tokios mažos publikos. Aukos perduotos Mass. Moterų Sąjungai, kurios planuoja nupirkti 500 porų čeverykų. Visiems aukotojams tariame širdingą ačiu.

Taipgi prie vakarienės prisidėjo su aukomis: J. Sabanskiai aukavo sūrį laimėjimui, F. Kaulakis "kėksą", Zulanienė burokų, Navačanienė morkų, Markunienė bulvių. Visoms draugėms ačiu už aukas.

Pelno liko nuo vakarienės $53. Pelnas paskirstomas sekančiai: $45 Lietuvos nukentėjusiems; $5 dienraščiui Laisvei ir $3 palieka ižde smulkiems reikalams.

Aukotojų Vardai

Po $5 aukavo: J. Sabanskas, F. Kaulakis ir G. Šidlauskas.

A. Tamašiunas aukavo $4.
Šukis $2.

Po $1 aukavo: C. K. Urbonas, Juliana Jass, N. Kertenienė, A. Ivanauskas, F. Medeski, Z. Vaidvilaučienė, J. Paplauskas, Z. Dvareckas, M. Sukackienė, O. Sidarienė, O. Vaitekunienė, P. Vaitekunas, V. Rimkus, M. Rimkus.

Ig. Markunas 88c.

Po 50 centų: S. Zulonienė, M. Kazlauskas, S. Jankauskas, F. Dukatik, P. Greviškienė ir O. Morkunienė.

Aleksandravičienė ir J. Narangbauskienė po 25c.

Ignas Markunas.

"Lai kožnas laivas bus armijoms parvežti laivu" šaukia iškabos šių CIO pikietų. Keliaujantis pikietas buvo suorganizuotas per Didžiojo New Yorko CIO Tarybą paskubinti parvežimą jau atitarnavusių karių. Pikietai dalino atvirutes su atsišaukimu į prezidentą Trumaną ir dalino lapelius, aiškinančius, dėl ko reikia tas atvirutes rašyti ir kaip veikti už kariškių sugrąžinimą.

Dienraščio Laisvės
BAZARAS
Įvyks Washingtono Gimtadienio Šventėje.
Bus tris dienas.
VASARIO-FEBRUARY 22, 23 ir 24 Dienomis
1946
Grand Paradise Salėse
318 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.

Mūsų skaitytojai raginami remti tuos biznierius, kurie skelbiasi dienraštyje Laisvėje.

JUSTIN M.
BUYAUSKAS
MATTHEW A.
BUYAUSKAS
Laidotuvių Direktoriai
Patogus laidotuvių namas su dviem koplyčiom ir grabų parodos kambariu.
426 Lafayette Street
NEWARK, N. J.
TEL. MARKET 2-5172

Lietuviškas
Traktyrius
Didelis pasirinkimas visokių vynų ir degtinės
Geri Užkandžiai
Juozas Zeidat
Savininkas
411 Grand St. Brooklyn

Joseph Garszva
Undertaker & Embalmer
Manager
JOHN A. PAULEY
Licensed Undertaker
231 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. Evergreen 8-9770

Viskas puikiai sekasi čia man pas GI
Sako HELEN ALEX IŠ BAYONNE

Helen yra raštininkė Išmokėjimų Departmente. Ji yra su GI nuo balandžio 1943. Helen sako: "Aš turiu puikų bosą. Aš myliu merginas, su kuriom dirbu šiame departmente ir darbas yra įdomus. Aš gaunu vakacijas su alga ir apmokama už šventes. Viskas man išėjo gražiai pas GI."

Nusistatykite ant Stoties WAAT 10:05 PM kiekvieną vakarą, pradedant pirmadieniu ir baigiant šeštadieniu dėl GI Programos, su įvairiais margumynais.

Gaukite sau puikų pastovų darbą pas GI. Uždirbkite gerus pinigus, turėkite gerus laikus ir prisiruoškite linksmai, užtikrintai ateičiai, gražiose aplinkybėse, darbu jūs būsite pasitenkinusios.

SKATINIMO ALGOS PLANAS
VAKACIJOS SU ALGA
APMOKAMOS ŠVENTĖS
PENSIJOS PAŠALPOS
MUZIKA JUMS DIRBANT
SPORTO VEIKSMAI
PASILINKSMINIMO VEIKSMAI

SUSTATYTOJOS
Uždirba geras algas nuo pradžios
Greiti Pakilimai
MAŠINŲ OPERATORĖS
Abiem dienų ir naktų štabams
Pastovi Algų Skalė
MOKINĖS
Su 2 metų High School
Gerai apmokama mokinantis
Patyrimo nereikia nė prie vieno iš tų darbų

GENERAL INSTRUMENT CORP.
829 NEWARK AVENUE — ELIZABETH, N. J.
Duokime Daugiau Negu Padėką! Pirkime Pergalės Bonus!
(284)

Telef. HUmboldt 2-7964
J. J. Kaškiaučius, M. D.
530 Summer Ave. — Newark, N. J.
VALANDOS: 2—4, 6—8 Sekmadieniais nėra valandų.

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniška patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.
1113 Mt. Vernon St.
PHILADELPHIA, PA.
Telefonas Poplar 4110

NAMŲ SAVININKAI!
Pasimatykite Su Lietuviu Stogdengiu VINCU KRIAUČIŪNU
Jei jūsų namui reikia naujo stogo ar jei stogas reikalauja pataisymų, Kriaučiūnas jums atliks. Jei per stogą varva, paveskite mūsų patyrusiems stogdengiams, o jie suras priežastį ir tuojau pataisys mažais kaštais.

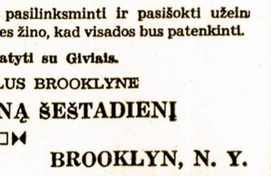

SENUS NAMUS APDAROME ŠINGELIAIS IR JIE ATRODO KAIP NAUJI.
Stogų ar Namų šingeliavimo reikalu kreipkitės
NATIONAL ALCALA INDUSTRIES
355 Union Ave., cor. Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 4-0753.

Lietuvių Kūro Kompanija
Nelaukite, iki jūsų anglis išsibaigs iki paskutiniam kavalkui, užsisakykite iš anksto, nes žiemą yra sunkus pristatymas anglies.
Mes taipgi aprūpiname aliejum tuos, kurie savo namuose turi Oil Burners. Kūro Reikalu prašome kreipti
Tru-Ember Fuel Co., Inc.
496 GRAND ST. — BROOKLYN. N. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661

GREEN STAR BAR & GRILL
Lietuviškas Kabaretas
Kas nori gražiai laiką praleisti pasilinksminti ir pasišokti užeiu pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.
Ateikite pasimatyti su Giviais.
GERIAUSIAS ALUS BROOKLYNE
PARĖ KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ
459 GRAND ST. — BROOKLYN, N. Y.
(Skersai nuo Republic Teatro) — Telefonas EV. 4-8698

Nebesulaukė Bendikas

Rašo L. Janušytė

Valstybinio dramos teatro eilėse, skirtose valstiečių atstovam iš Kretingos apskrities, daug pažįstamų veidų, daug matytų žmonių, tačiau trūksta ten vieno veido... Nėra jo.

Gyveno Antanas Bendikas Kretingoje, Vytauto gatvėje. Kai tik pradedu save prisiminti — prisimenu ir jį. Aš išsiritau iš vystyklų, pradėjau augti, bręsti — o jis vis buvo toks ir toks: žilsterėjęs, kiek sulinkusia nuo darbo nugara, nuplyšusiu švarku ir apdaužytom medinėm klumpėm, juodom, suskeldėjusiom rankom ir amžina optimistine šypsena, rodančia jo sveikus, baltutėlaičius dantis.

—Benedikai, ko tu visada šypsaisi? — klausdavo jo kiti. — Tavo gyvenimas juk toks sunkus!

—Nieko tokio, — numodavo jis ranka, —ne tik mano vieno toks gyvenimas. Bet aš tikiu, aš esu tikras, kad dar mes kitaip pagyvensim! — Jis vėl nusišypsodavo ir tikrai toje šypsenoje, tartum, spindėjo tolimos šviesios ateities spindulėliai.

Skurdo Bendikas baisiausiai. Didesnę gyvenimo dalį išbernavęs pas miestelio turtinguosius ūkininkus, pagaliau jis į skolą, išsimokėtinai pinigais ar darbu, įsigijo savo nuosavą ketvirtadalį ha žemės sklypelį Vytauto gatvėje, visai jau už miestelio ribų. Bet ką gi toliau daryti? Kaip toje plikoje žemėje su šeima gyventi?

—Tavo gi tame dvare nė joks šuo negyvens! — juokėsi kaimynai. — Pririšk tu Eitavičiaus Kudlių — staugdamas bėgs į laukus!

Tačiau Bendikas — ne turtingo malūnininko šuo. Bendikas staugdamas į laukus nebėgo, tik atliekamom nuo darbo valandėlėm, lyg skruzdėlė, lyg darbščioji pilka bitė, vilko į tą savo "dvarą" plytgalius, akmenis, lentas ir rąstų nuolaužas... Praėjo pora metų. Tuščiame, plikame dar neseniai sklypelyje — baltavo sulipdyta iš molio, plytgalių ir rąstų bakūžėlė, dažytom langinėm ir durim, o aplink tą bakužėlę styrojo iš žemės vos užmatomi medžių daigai.

—Bus sodnas, kol duktė užaugs...— sakydavo Bendikas, besišaipantiems kaimynams. — O gal ligi to laiko ir žemės priaugs, ką gali žinoti!...

— Iš Amerikos dėdė parvažiuos ir dvarą nupirks, a?

—Kam iš Amerikos... Nėra ten pas mane jokių dėdžių, bet...

Juk kitose šalyse duoda žemės tiems, kurie jos neturi, o nori dirbti!

Nesakydavo jis — kokiose, būtent, šalyse, bet ir be pasakymo visvien buvo aišku. Net jo paties žmona kartais kaimynėm nusiskųsdavo:

—Cicilikas pas mane vyras. Vis laikraščius skaito, apie visokias politikas plepa ir svajoja 5 ha žemės turėti!

Taip: didžiausia Bendiko svajonė buvo — turėti savo nuosavus penkis hektarus ir savo nuosavą, nors ir menkutį, arklį!

—Nu, panele,—sakydavo jis man,—ot tu po visokias šalis išvažinėjai, daug pasaulio matei... Nu, pasakyk: turėsiu aš kuomet nors penkis hektarus, ar ne?

—Aiškiausiai turėsi! Ne penkis, o dešimt!

— Matai, — atsigrįždavo jis į žmoną. —Ana knygas rašo, tai geriau žino. O tu sakai: ne, nebus.

—Iš kur čia dabar biednam žmogui... —pradėdavo žmona, bet Bendikas ją nutraukdavo:

—Paskaityk laikraštį aplink tarybų tvarką ir nutilk.

Atėjo 1940 metai. Sukruto — sujudo visi Kretingos bežemiai ir mažažemiai. Surašė prašymus, apžiūrėjo sklypus, pradėjo laukti. Parašė ir Bendikas pareiškimą. Tuo metu jo paties ir jo taip pat optimistiškai nusiteikusios dukters manymu, jie buvo visai tinkamai pasiruošę persikelti į didesnį ūkį.

—Turim mes jau ožką su ožkiuku, — sakė Teresė Bendikaitė, — turim keturias vištas ir šunį... Kad tik mums žemės duotų!

Laukė Bendikas, spinduliavo, bet tais metais, deja, svajonės jo neišsipildė. Žemės komisija nepajėgė sudaryti tokio žemės fondo, iš kurio galėtų duoti žemės visiems jos norintiems. Pavaikščiojo Bendikas kelias dienas susimąstęs po savo vos nuo žemės ataugusį sodą, nemiegojo porą naktų, o paskui pats nuėjo į komisiją ir atsiėmė savo pareiškimą.

—Yra žmonių, kuriems žemė dar daugiau reikalinga, negu man, — pasakė jis. —Aš bent būdą savo turiu ir sodną... Kiti ir to neturi. O iš kur žemės gausi, jeigu jos trūksta? Iš dangaus juk neprilenksi!

Atsiėmęs prašymą, Bendikas išsidažė žaliai — vilties spalva — savo tvorą, naujai išbaltino trobelę, vėl ėmė vaikščioti į darbus, bet dabar jau žinodamas, kad jei ne šiemet, tai kitais, arba dar kitais metais jau tikrai turės savo nuosavą žemės sklypą.

Bet... ir vėl. Kitais metais užgriuvo karas, apipuolė Lietuvą, lyg skėriai, vokiškieji okupantai. Išdegino jie, išgriovė Kretingą, iššudė žmones, išvarinėjo į darbo stovyklas, išvertė žaliąją Bendiko tvorą ir sutrypė jo vos nuo žemės ataugusį sodą... Verkė Bendikaitė, kai vokiečiai jos vištas po kiemą gaudė ir paskui nusinešė... Apniūko kuriam laikui Bendiko veidas, susičiaupė lūpos, bet ir vėl pro visas raukšles švystelėjo optimistiška šypsena:

— Negali taip ilgai būti. Nu, nebent jau pasaulio galas atėjo, jeigu vokiečiai ims ir pasiliks čia? Ei, ne... Išvarys juos. Negali taip būti!

Bendikienė kalbėjo kaimynėms, delnu burną prisidengdama:

—Mano cicilikas šneka, kad vokiečiai ilgai nebus. Išvarys, sako, juos Raudonoji Armija, vėl, sako, gyvensim ir žemės, sako, gausim. Gal ir tiesa... Gal jis ką ir išmano... Ant laikraščių kožną dieną užsigulęs guli ir radiją, kaip apsėstas, klauso...

Dvejus metus ateidavo pas mane Bendikas kiekvieną laisvą dieną ir dvejus metus kiekvieną savo atsilankymą pradėdavo tais pačiais žodžiais:

—Tai kaip? Kokios naujienos? Ką iš Maskvos sakė? Ar vis taip pat?

Pasėdėjęs ir niūriai patylėjęs, jis išeidavo, palikdamas man ar naminio tabako gniūžtę, ar žirnių maišiuką, ar pupų saują.

Antrų karo metų pabaigoje vieną sekmadienio popietį Bendikas atėjo švariai nusiskutęs, baltais marškiniais, išsiuvinėta apykakle, išeiginiais batais, kuriem buvo, tur būt, maždaug tiek pat metų, kiek ir Bendikaitei. Prò išvargusį, raukšlių išvagotą veidą, pro žilus ūsus švietė šypsena. Savo pasisveikinimą jis pradėjo irgi ne tais žodžiais, kaip paprastai.

—Kaip pasisuko dabar atgal, — pasakė jis, — tai jau taip ir varys vokiečius kiaurai ligi pat Berlyno. Duos jiems į kailį be vieno galo, kaip vien reik!

Dabar Bendikas dar dažniau užeidavo, negu pirma.

—Aš taip galvoju, — kalbėdavo jis,— kad dabar jau žemės gausiu, kuomet vokiečius išvarys ir vėl mūsiškiai sugrįš. Ožką su ožkiukais kaip nors išlaikysiu lig to laiko. Teresikė vėl vieną vištą įsitaisė, prisiperins viščiukų... Pradžiai bus. Na, arklį kur nors reikės skolintis pirmame laike... Tik tu man ot ką prižadėk: kaip sugrįš mūsieji, nuvežk tu mane į Vilnių! Noriu aš jį pamatyti gyvą, o ne tik ant paveikslų! O paskui grįšiu atgal, dirbsiu savo žemėje... arklį kaip nors įsitaisysiu... Na, o paskui ir mirt ramiai galėsiu. Juk man jau 60 metų!

Varė Raudonoji Armija vokiečius atgal, iki Lietuvos atvarė. Šiauliai jau buvo išlaisvinti, o mus, kretingiškius, okupantai tuo metu minom apdėjo, apkasais apraizgė, artilerijom apstatė. Bėgo visi miestelio gyventojai į kaimus, toliau nuo tų minų ir apkasų, tik Bendikas nebėgo.

—Kas bus žadėta, bus kaip padėta, — žemaitišku užsispyrimu kartojo jis. — Nepaliksiu aš savo būdos. Va, medeliai vėl atžėlė... išspardys juos... Kur man eit? Visvien neturiu kur eit!

—Vokiečiai į apkasus išvarys! Į Vokietiją!

—Nepasiduosiu. Tiek atlaikiau, negi paskutinę dieną sudurnavosiu ir leisiuos vokiečiams išvežti? Na, ne. O dėl visa ko... žinai...— juk gali susigadyt!— granatą vieną turiu po šiaudais...

Paskutinį kartą mačiau Bendiką 1944 metų liepos paskutiniom dienom. Įdavė jis man kelionei didelį obuolį ir sušnabždėjo:

—Kai žemės gausiu, tai tu pas mane kožną rudenį po puspūrį tokių, vat, obuolių turėsi. Važiuok laimingai, slėpkis nuo tų razbaininkų. O aš čia liksiu... Išsikasiau griovelį kieme... granatą turiu... neatiduosiu savo būdos ir pats nepasiduosiu! Važiuok laimingai.

Ir vėl išdegino, išgriovė Kretingą rudieji banditai, traukdamies į savo urvą. Tarp išbaltintos bakūžės griuvėsių, tarp sutryptų sodelio atžalų rastas sustyręs Bendiko lavonas, sviedinio sudraskyta galva....

...Valstybinio dramos teatro eilėse, skirtose valstiečių atstovams iš Kretingos apskrities daug pažįstamų veidų, daug matytų žmonių, tačiau trūksta ten vieno veido...

Louis Waldman, advokatas, klausosi Joseph P. Ryano, "amžinojo" ILA prezidento patvarkymų. Laivakroviai Ryaną vadina caruku už pasiskelbimą prezidentu visam amžiui be eilinių narių valios. Pas laivakrovius New Yorke ir apylinkėse rinkimai eina taip, kaip būdavo Lietuvoj renkamas fašistas "tautos vadas" Smetona. Jis paskiria rinkėjus, o rinkėjai jį išrenka.

Lietuviškų Kryžiokų Suvažiavime Sumuštа Vilnies Reporterė

(Tąsa nuo 1-mo pusl.)

pagalbos, kad apžiūrėtų, ar kas neužgauta pavojingai. Rašaut šiuos žodžius, dar nežinia, ką daktaras pasakė.

Apie tai sužinojo Civil Liberties Union viršininkai ir įsimaišė. Taipgi tuomi susirūpino Chicago Sun ir kitų laikraščių redakcijos ir pradėjo Vilnies raštinę šaukti.

Užpuolimą matė nemažai žmonių. Kai kurie smerkė užpuoliką, kiti gi teisino, kad jis esąs labai "nervingas žmogus" ir kada supyksta negalįs susikontroliuoti.

Kodėl kiti jo nesulaikė nuo užpuolimo, tai jie negalėjo paaiškinti.

Šio suvažiavimo tikslas— d a u g i a u susimobilizuoti skleidimui prieš-demokratinės propagandos, kurstyti naują karą. Šis užpuolimas yra fašizmas praktikoj. Tik fašistai naudoja tokias metodas puldinėti ir mušti sau nepatinkamų pažiūrų žmones.

Atrodo, kad tarybininkų suvažiavimas gerai "apsivainikavo."

Kodėl jie bijo Vilnies reporterių? Ar jie mano, kad lietuviškai kalbėdami, jie galėtų savo suvažiavimo siekinius paslėpti nuo Amerikos visuomenės?

Kas ten buvo tokio, kad bijojo viešumon iškelti?

Jie užmiršo, kad tarpe delegatų yra gera dalis tokių, kurie visai jiems nepritaria, ir jei kas buvo kalbėta ar tarta, vistiek išeis viešumon ir nesant ten Vilnies reporteriui.

Vilnis.

Goeringas Suplanavo Vokietijos Seimo Rūmo Sudeginimą

(Tąsa nuo 1-mo pusl.)

savo rankas, kad galėtų, girdi, "apsaugot valstybę ir žmones." Naciai tuomet neturėjo atstovų daugumos seime.

Tokį įsakymą Goeringas išspausdino ir jo kopijas išsiuntinėjo naciškiems laikraščiams pirma, negu Hindenburgas jį pasirašė 1933 m. vasario 28 d. Į Reichstago sudeginimo sąmokslą buvo įtraukti ir hitleriniai gaisrininkų viršininkai.

Apie tai, tarp kitko, liudija Rol Fiels, nacių slaptosios policijos vadas.

Girdėdamas tokius kaltinimus, Goeringas, vienas iš dabar teisiamųjų karinių kriminalistų, šitaip atsišiepė:

"Mums nereikėjo gaisro. Mes vis tiek buvome nutarę pakart visus tuos žmones."

Prekinių Jūrininkų Streikas Sekmingas

Pirmadienio vidudienį buvo pranešta, jog amerikiniuose uostuose streikuoja 90,000 prekinių jūrininkų, CIO unijistų, prieš laivus, kurie vartojami kam kitam, o ne Amerikos kareivių grąžinimui iš užjūrių. Streikas buvo paskelbtas 24 valandoms.

KRISLAI

(Tąsa nuo 1-mo pusl.)

jos tebeviešpatauja, bet ir jų sparnai trumpai pakarpyti.

★ ★ ★

Katalikų dvasiškija tvirtai stovi už monarchijų palaikymą. Ji supranta, jog monarchijų sužlugdymas užduotų smūgį jų religijos dogmoms. **"Dievas danguje — karalius žemėje,"** per šimtmečius buvo skelbiama tikintiesiems.

"Kristus karalius, Kristus karalius," skelbia dar ir šiuo metus katalikų bažnyčia. Danguje (tikinčiųjų vaizduotėje) sudaryta tokia pati santvarka, kaip žemėje: karalius, karalienė, kurios karūna (artistų pieštuose atvaizduose) visai panaši žemiškų karalienių karūnoms.

Kai ant žemės karalių nebeliks, galima įsivaizduoti, kokios reformos tuomet prašysis būti pravedamos danguje...

★ ★ ★

Šiomis dienomis "New Yorko Lietuvių Karo Bonų Komitetas" išsiuntinėjo žmonėms laiškus, raginančius pirkti Pergalės Bonus.

Laiškas, kaip matome, išsiuntinėtas tuomet, kai vajus eina prie pabaigos, kai žmonės bonus **jau pirko.**

Kodėl gi tas pats laiškas nebuvo galima išsiuntinėti vajaus pradžioje? Apsileidimas, ar kas?

Stipriausias Suomių Ministeris -- Komunistas

Helsinki. — New Yorko Times korespondentas C. L. Sulzberger rašo, jog "turbūt, stipriausias valdininkas šiandien Suomijoje yra komunistas vidaus reikalų ministeris Yrjoe Leino. Be kitko, jis yra vyriausias visos policijos viršininkas."

PERLŲ UOSTAS BUVO LAIKU ĮSPĖTAS

Washington. — Generolas Miles liudijo kongresinei komisijai, jog Jungt. Valstijų kariuomenės komandierius gen. Short Hawaii salose buvo laiku įspėtas, kad galėjo pasiruošti atremt japonų ataką prieš Perlų Uostą. Shortui taip pat buvo žinoma, kad japonų konsulatas Honolulu, Hawaii sostinėje, degino slaptraščius ir diplomatinius dokumentus pirm gruodžio 7 d., tai yra pirm japonų atakos.

PAJIEŠKOJIMAI

Pajieškau Juzės Paplauskaitės, po vyru Pigagienė. Iš Lietuvos kilusi iš Vartalakių kaimo, Nedzingės valsčiaus, Alytaus apskr. Prašau jos, arba kas ją žinote parašyti jos seriai šiuo antršu: Antosė Jakubaučiūtė, Calle Grecia, N 3324. V. L. Cerro, R. O. Uruguay. (282-284)

Kas platina Laisvę, kaimynui užrašo, — tas laimę per apšvietą neša.

NACIŲ TURTAI ŠVEICARIJOJE SLĖPTI

Zurich, Šveic. — Oficialiai pranešama, kad hitlininkai laikė Šveicarijos bankuose bent 250 milionų dolerių auksu, amerikiniais ir kitų kraštų pinigais.

HELP WANTED—MALE
REIKALINGI VYRAI

PILNAM LAIKUI
VYNIOTOJAI
PAKUOTOJAI
SANDĖLIO VYRAI
6 DIENOS — 44 VAL. SAVAITĖ
VIRŠLAIKIAI
JEI PAGEIDAUSITE
Puikiausios Darbo Sąlygos
KREIPKITĖS IŠTISĄ SAVAITĘ Į
EMPLOYMENT DEPT.
5-TOS LUBOS
Hecht's Dept. Store
53 W. 14th ST. N. Y.
(Arti 6th Ave.)
(288)

HELP WANTED—FEMALE
REIKALINGOS MOTERYS

REIKIA MERGINŲ
Visokių Rūšių Darbams
Įskaitant
Sekretorystės Darbą
Nuolatinis Darbas
KREIPKITĖS
FAWCETT PUBLICATIONS
22 Putnam Ave.
Greenwich, Conn.
(286)

PARDAVINĖTOJOS
PILNAM LAIKUI
6 DIENOS—44 VAL. SAVAITĖ
SPORTIŠKI DRABUŽIAI
JAUNOM MERGAITĖM
MOTERIŠKOM SMULKMENOS
Laikini Kalėdiniai Darbai
PUIKIAUSIOS DARBO SĄLYGOS
Viršlaikiai Jei Pageidausite
KREIPKITĖS IŠTISĄ SAVAITĘ Į
EMPLOYMENT DEPT.
5-TOS LUBOS
Hecht's Dept. Store
53 W. 14th ST. N. Y.
(Arti 6th Ave.)
(283)

MALE and FEMALE
VYRAI ir MOTERYS
MOTERYS IR JAUNI VYRAI
Kaipo Operatoriai prie
Mažų Milling Mašinų,
Gręžiamų Presų ir prie Stalų Darbo
PATYRIMAS NEREIKALINGAS
OLSON BROS.
MACHINE TOOL & SAW CO.
23-25 Lafayette St., Brooklyn 1, N.Y.
(1 blokas į Šiaurius nuo Paramount Teatro)
Skambinkite TRiangle 5-4456
(282)

GAUKIT LAISVEI SKAITYTOJĄ

Egzaminuojam Akis,
Rašome Receptus
Nupiešiam Planus
Darome ir Pritaikome Akinius.

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 BROADWAY
BROOKLYN, N. Y.
Tel. ST. 2-8842

NOTARY PUBLIO
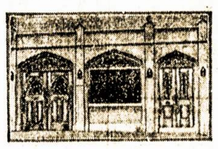
TELEPHONE STAGG 2-5043
MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
Liūdėsio valandoj kreipkitės pas mus.
Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Puikiai Įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos Mylimiems Pašarvoti Dovanai
660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Literatūros Draugijos Kuopoms ir Nariams

Lapkričio 29, 1945

Brangūs Draugai:

ALDLD 2-ro Apskričio metinė konferencija įvyks 13 d. sausio (Jan.), 1946, Laisyės name, 419 Lorimer St., Brooklyn, N. Y. Konferencijos pradžia — 10-tą val. ryto.

Kadangi apskričio visas metinis veikimas priklauso nuo konferencijos nutarimų ir planų nustatymo, tai be galo svarbu, idant jūsų kuopa išrinktų pilną skaičių delegatų į šią konferenciją. Galintieji važiuoti, nariai turi apsiimti delegatais ir apsiėmę joje dalyvauti.

Delegatai renkami vienas nuo kiekvienų penkių kuopos narių ir vienas nuo kuopos.

Taipgi būtinai nepamirškite atsakomingiems delegatams priduoti savo kuopos duokles į apskritį, penkis centus nuo nario.

Nauji sumanymai dikčiai vietoje ir labai pageidaujami. Apkalbėkite apskričio reikalus ir, jeigu atsirastų naudingų sumanymų, instruktuokite savo delegatus naujus sumanymus perduoti konferencijai, už ką konferencija bus labai jums dėkinga.

Dar noriu pridurti: visi išrinktieji delegatai, būkite konferencijoje!

Draugiškai,

A. Gilmanas,
ALDLD 2-ro Apskričio Pirmininkas.

Dovanos Lietuvos Žmonėms

Joseph Žemaitis, Brooklyn, N. Y. surinko ant blankos $14.86.

Per F. Reinhardt, labai gerų drabužių, 30 kavalkų, dovanojo Lietuvos žmonėms C. ir Helen Churinskai. Olga Reinhardtienė — 4 kavalkus.

Leo Nekvidavičius (Neckworth,) brooklynietis, padovanojo $2.

Širdingai tariame ačiu!

K. Rušinskienė,
LPTK Brooklyno
skyr. Fin. Sekr.

Mokslininkai, Darbo Žmonių ir Vyriausybės Atstovai Kalbės apie Atomus

Gruodžio 4-tos vakarą įvyksiančiame masiniame mitinge, Madison Square Gardene, New Yorke, atomams ir jų politikai aiškint atvyksta kalbėtojai iš Kalifornijos, Chicagos, Detroito, Washingtono, Bostono.

Dr. Julian Huxley jau pribuvo iš Anglijos.

Kalbėtojais bus žymūs mokslininkai, taipgi darbo žmonių ir vyriausybės veikėjai. Mitingą rengia Independent Citizens Committee of the Arts, Sciences and Professions. Nueikite.

Mitingo programa būsianti iš Gardeno perduodama Anglijon oro bangomis. Gardenas randasi 8th Ave. ir 50th St., New Yorke.

Henry A. Wallace, mūsų šalies komercijos sekretorius (ministras) bus vyriausiu vakaro kalbėtoju. Tarpe kitų žymiųjų bus pulkininkas Evans Carlson, Dr. Harold C. Urey, vadovaujantis atomo

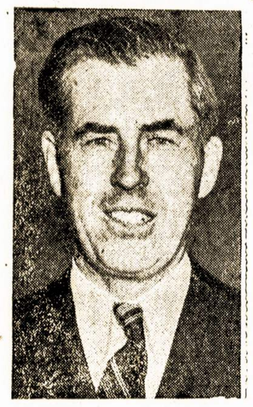

HENRY A. WALLACE

mokslininkas; R. J. Thomas, United Auto Workers prezidentas; senatorius Charles W. Tobey, Dr. Harlow Shapley, skulptorius Jo Davidson, Helen Keller, veteranas Justin Gray, aktoriai Frederic March ir Danny Kaye.

Dar Ne Pervėlu

Kurie dar neturite tikieto į bankietą, kuris rengiamas paminėjimui Prano Buknio 20 metų administratoriavimo Laisvėje, galite įsigyti šią savaitę. Ilgai laukti nepatariam, nes galite likti be tikieto. Komisija tikrai nusitarus parduoti tik tiek tikietų, kiek galima susodinti žmonių vienu sykiu prie stalų. Kaip jau žinote, bankietas įvyks 16 d. gruodžio (December), Lietuvių Am. Piliečių Kliubo salėj, 280 Union Avenue, Brooklyn, N. Y. Pradžia 5:30 val. vakare. Įžanga $2.00 asmeniui.

Aiškus dalykas, atėjęs bankietan ne tik pagerbsime d. Buknį, bet paremsime ir mūsų įstaigą Laisvę, nes likęs pelnas nuo bankieto skiriamas Laisvei.

Tikietų galima gauti pas Laisvės direktorius arba Laisvės administracijoj.

Rengėjai.

Tarp Lietuvių

Į Laisvės ofisą užėjo Leo Nekvidavičius (Neckworth) ir pranešė keletą žinelių apie brooklyniečius lietuvius, sekamai:

Jonas Grisaitis, gyvenąs 36 Scholes St., dabar randasi Miesto Ligoninėje, Welfare Island. Apie du metai atgal jam nupjovė kojį, dabar, apie 4 mėnesiai atgal, antrą kojį nupjovė.

Jis yra narys Liet. Am. Piliečių Kliubo ir Šv. Jurgio Draugystės. Jam būtų maloniau praleisti laiką ligoninėj, jeigu draugai - pažįstami jį aplankytų. Dėl daugiau informacijų galite kreiptis pas jo brolį Petrą Grisaitį, 264 Penn St., Brooklyne. Beje, Petras, kaipo dienraščio rėmėjas, padovanojo $1.

Antra žinelė: lapkr. 18 d., Mr. & Mrs. John Vaiginis dukrelė Olga ištekėjo už leit. Barney Evans (Ivanausko). Vestuvių pokilis įvyko Annunciation Hall, North 5th ir Havemeyer Street, Brooklyne.

J. Vaiginis yra gan gerai žinomas tarp Brooklyno lietuvių. Taip pat daugelis brooklyniečių pažįsta ir leitenanto tėvus Ivanauskus, gyvenančius E. Setauket, L. I. Už tai vestuvių pokilyje dalyvavo daugelis svečių, kurie linksmai praleido laiką prie gerų valgių ir muzikos. Jaunavedžiams linkėjo daug laimės ir gražaus gyvenimo.

MIRĖ

Alice Kučinskienė, 61 m. amžiaus, gyveno 566 Linwood St., Brooklyne, mirė gruodžio 1 d. Kūnas pašarvotas namuose, po virš minėtu antrašu. Laidotuvės įvyks gruodžio 5 d., Šv. Jono kapinėse.

Velionė paliko nuliūdime dukterį Margaret, žentą ir tolimesnių giminių.

Laidotuvių pareigomis rūpinasi grab. M. P. Bieliauskas, 660 Grand St., Brooklyn.

LDS Trečio Apskričio Konferencija

Praeitą sekmadienį Laisvės salėje įvyko Lietuvių Darbininkų Susivienijimo Trečio apskričio konferencija. Ji nebuvo skaitlinga kuopų atstovais (pažymėtina, kad iš 1-mos kuopos mažai atstovų buvo), tačiau tarimais konferencija buvo pasekminga.

Apskričio valdyba patiekė savo pranešimą - raportą; išrinkta nauja valdyba (palikti tie patys, buvusieji), apsvarstyta visa eilė kitų organizaciniai svarbių klausimų.

Konferencija tarė savo žodį, kad dabar prieš LDS narių akis vyriausiu klausimu stovi būsimasis LDS Seimas, kuris įvyks 1946 m. birželio mėnesį, Bostone. Prie seimo turi rūoštis visi nariai, visos kuopos, nes tai bus svarbus seimas ir jis, reikia atsiminti, įvyks bėgyje ketverių metų.

Tikiu, kad smulkmeniškiau apie konferenciją parašys kiti LDS 3-jo apskričio veikėjai, tad aš tik trumpai čia pažymiu.

Svečias.

Miręs Šaltoj "Lovoje"

Pirmadienio rytą, tuščios krautuvės durų prieangyje, Stagg St., netoli Lorimer, eidami į darbą matėm apie viduramžį vyrą. Tūli manė, kad jis tik užmigęs, bet palietusieji jo veidą ir pamėlynavusią ranką tikrino, kad jis miręs. Skubinant į darbą, nebuvo laiko ilgiau stovėti ir patirti, kas jis per vienas. Dalinai matomas veidas atrodė lyg matytas, bet nepažįstamas. Vyriškis vilkėjo šviesiu kostiumu, tamsių ploščiumi.

Mažytės švenčių atvirutės, sako Brooklyno pašto viršininkas Quayle, gali ilgiau užtrukti kelyje. Priežastis: jas turi suantspauduoti rankomis, o ant normalio laiško dydžio ir formos atviručių dirba mašinomis.

Filmų Vakaras Pavyko

Gruodžio 1-mos vakarą, L. A. Piliečių Kliubo salėj įvykęs filmų vakaras buvo patenkinantis. Publikos atsilankė nemažai. Rodymas filmų taipgi išėjo sekmingai, be susitrukdymų. Parodytos taip gerai, kaip tik galima parodyti paprastoje salėje. Filmas rodė Geo. Klimas, brooklynietis.

Pirmąja buvo parodyta paties Klimo gamintoji lietuviška filma "Kuprotas Oželis," antroji, pagerinta laida. Filma iš tikro labai daug pagerinta visais atžvilgiais — balsai, scenos, net pati vaidyba ir žodžių tarmė. Dabartiniame jos stovyje filma jau pakankamai aiškiai duodasi suprasti ir sudomina, su ja galima naudingai užpildyti dalį vakaro programos.

Filma perstato perversmą pažiūrose į vedybas, duktė praverčia mamos planus išleisti ją už turtingo senio.

Jaunuolės, verčiamos tekėti už "kuproto oželio," rolėje vaidina Anelytė Ventienė, jos mylimojo — Juozas Judžentas, motinos — Vera Bunkienė, piršlio — Jonas Lazauskas ir "oželio," peršamojo jaunuolei senio — Pranas Bunkus.

Antrąja buvo parodyta jau sena, bet gana įdomi, tik pernai ant Broadway rodyta Tarybų Sąjungos filma "They Met in Moscow." Filmoje kalba rusiškai, įrašytasis aiškinimas angliškas. Kadangi daugelis lietuvių supranta šiek tiek rusų kalbos, tad ir ši buvo gana gerai suprasta ir, kaip atrodė, publiką patenkino.

Filma parodo vieną svarbią tiesą: Tarybų Sąjungoje pirm visko gerbiamas darbas. Gerbiamas visoks darbas ir jo dirbėjas. Bus jis avelių ganytojas ar naujos mašinos išradėjas; kiaulių šėrikė ar audėja. Bile gerai, pavyzdingai atliksi pavestą darbą, kuris reikalingas šaliai, jos žmonių gerovei, būsi pagerbtas. Net ir filmos tarnauja ne dykinėjantiems naktinių kliubų ponams ir panelėms (tokių Tarybų Sąjungoje ir nėra), bet darbo žmonėms pagerbti. Filmoje "They Met in Moscow" pagerbti kiaulių ir avelių auginotojai.

Rep.

Mašinos Užmušė Gatvėse

Pereitą sekmadienį du asmenys tapo automobilių užmušti New Yorko gatvėse, o vienas sužeistas.

Anksti rytą buvo užmušta Mrs. Elizabeth Dykes, 40 m., ant Second Ave. prie 101st St. Mašina nuvažiavo nesustojus.

Apie 7 val. vakaro mašina vieną 8 metų berniuką, John Tedesco, užmušė, o kitą, Richard Walsh, sužeidė ant Columbus Ave. prie 62nd St. Čia irgi automobilistas pabėgo.

Po 65 mylias per valandą zująs vėjas ir lietūs privertė sulaikyti 76 skridimus iš La-Guardia stoties pereitą trečiadienį. Ketvirtadienį oras buvo ne geresnis.

Automobiliui paslydus ir atsimušus į stulpą prie 40th St. ir East River Drive, jo vairuotojas Max Margolies nuvežtas į ligoninę.

Columbia Universitetas gavęs $516,425.79 dovanomis.

PAJIEŠKOJIMAI

Jauna pora, be šeimynos, jieško pasinuomoti 4-5 kambarių apartmentą su garo šiluma. Jeigu kas turi tuščius kambarius, prašome rašyti sekamu antrašu: E. C. D., 427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y. (282-283)

SUSIRINKIMAI

MASPETH, N. Y.

ALDLD 138 kp. ir LDS 14 kp. susirinkimas įvyks gruodžio (Dec.) 6 d., 8 v. v. Rusų Kliubo salėje, 56-58 — 61st St. Visi nariai dalyvaukite ir atsiveskite naujų narių. Bus svarbių dalykų aptarimui.

V. Karlonas, org. (282-283)

BROOKLYN, N. Y.

Lietuvių Komunistų Kliubo svarbus susirinkimas įvyks gruod. 4-tos vakaro 8 val., šį antradienį, 419 Lorimer St. Girdėsim raportus iš suvažiavimo ir iš komunistų veteranų konferencijos, taipgi kiti reikalai. Atsiveskite ir draugus. — Valdyba. (281-282)

OFICIALIS LDS OPTIKAS
OPTICAL CO.
UNION SQ.
147 FOURTH AVE.
Arti 14th St.
Akis Ištiria
GYDYTOJAI
100 nuoš. unija šapoj
Telef.: GR. 7-7553
DETROITE: 2539 Woodward Avenue, 602 Hofmann Bldg.
N. SHAFFER, WM. VOGEL, Direktoriai

ANKSTYVAS PAUKŠTIS SURANDA SLIEKĄ
PRADĖKITE ANKSTI
Kalėdinį Šapinimą Pas
SABLE & MOSKOWITZ
GRAND STREET EXTENSION
WINE AND LIQUOR STORE
176 GRAND ST. EXTENSION
BROOKLYN, N. Y.
Didelis Pasirinkimas Įvairių Skonių
Wines, Whiskies, Cordials, Rum & Brandies
Specialiai Wines, Rum & Vermouth

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. A. PETRIKA
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
VALANDOS: 9—12 ryte, 1— 8 vakare
Penktadieniais uždaryta

LITUANICA SQUARE RESTAURANT
STANLEY RUTKŪNAS
SAVININKAS
Puikiausia Lietuvių Restauracija Brooklyne
PAUKŠTIENOS PIETŪS ANTRADIENIAIS
Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių.
Atdara kas dieną ir naktį apart sekmadienių.
282 UNION AVE. BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9612

Dr. Chas. Dumay
241 PENN ST.
(Tarpe Harrison ir Marcy Aves.)
B'KLYN, N. Y.
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais, Trečiadieniais, Penktadieniais 2-4 P. M., 6-8 P. M.
Vaikų ligų specialistas nuo 1908
Tel. EVergreen 4-0038

F. W. Shalins
(Shalinskas)
Funeral Home
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. VIrginia 7-4499.

Fotografas
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom.
JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn,
Kampas Broadway ir Stone Ave.
prie Chauncey St., Broadway Line
Tel. GLenmore 5-6191

CHARLES
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS,
Naujas Savininkas
306 UNION AVENUE
Tarpe Ten Eyck ir Maujer Sts.
BROOKLYN 6, N. Y.
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS
GRAŽIAI ĮRENGTA SUSIĖJIMAMS ĮSTAIGA
Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir ėlius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.
Patogiai ir gražiai įruoštas atskiras kambarys užėjimui grupėms. Nedėliomis atdaras nuo 1 valandos dieną iki vėlai.
426 SO. 5th STREET BROOKLYN, N. Y.
Blokas nuo Hewes St. elevaiterio stoties. Tel EVergreen 4-9508

ROBERT LIPTON, Jeweler
701 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-2178 ATDARA VAKARAIS
Persodinam Deimantus jums belaukiant.
Turime ekspertus taisymui laikrodžių ir laikrodėlių.
Mes turime įvairių rūšių laikrodėlių:
Bulova, Benrus, Gruen, Longines, Jules, Jurgensen.

Frank Sinatra aiškina demokratiją jauniems amerikiečiams, susibūrusiems gaujon, kuria jis atrado erzinant jaunuolį dėl to, kad jis buvo kitos tikybos. Scena iš RKO trumpos filmos "The House I Live In." Filma mokina susipratimo ir gero atsinešimo į kitus žmones, gerbti jų pažvalgas ir teises, yra galingas ginklas prieš fašizmą, norintį vienų žmonių kurstymu prieš kitus įeiti galion.

"ŽYMIAUSIA FILMA ŠIEMET! GYVAI VAIZDUOJA ŽMONIJOS KANČIAS IR BESTIJIŠKUS NACIŲ DARBUS. TAI JUDIS, KURIO NIEKUOMET NEUŽMIRŠITE! JŪS TURITE JĮ PAMATYT!"